

**Πανελλήνιο Συνέδριο
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
&**

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

24 - 27 Σεπτεμβρίου 2015

**Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας,
Πολεοδομίας &
Περιφερειακής Ανάπτυξης**

**Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Βόλος**

**ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ**

**Ειδική Συνεδρία Ανάρτησης
Πινακίδων Παρουσίασης με βράβευση**

**Ειδικές συνεδρίες Νέων Επιστημόνων
με βράβευση**

**Φοιτητικός Διαγωνισμός Ταινιών Ντοκυμαντέρ
'Οπτικοακουστικές αναπαραστάσεις της πόλης'**

Πανελλήνιο Συνέδριο
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
&

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Πέμπτη, 24 Σεπτεμβρίου 2015

17:00 Έναρξη Συνεδρίου

17:00-19:00 Εγγραφές

18:00-18:30 Χαιρετισμοί

18:30-19:15 Τελετή Αναγόρευσης Γιάννη Πυργιώτη σε Επίτιμο Διδάκτορα

19:15-20:45 Κεντρικές Ομιλίες

Αμφιθέατρο Το "Κουτί" του Χωροτάκτη-Γ.ΠΥΡΓΙΩΤΗΣ
Από τη Θεωρία στην Πράξη-Μ.ΚΑΜΧΗΣ

21:00 Δεξίωση

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Ειδική Συνεδρία: Χωρικός Σχεδιασμός και Νερό

(Προεδρείο: Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ, Κ.ΣΕΡΡΑΟΣ)

Υδραυλικά Συστήματα Πόλεων και Παραγωγικά Συστήματα: Υπάρχει Σχέση Αιτίου Αιτιατού;-Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Προς ένα Νέο Υπόδειγμα για την Πολιτική Νερού στην Πόλη: Προοπτική Διερεύνηση-Α.ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ, Η.ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

Συζήτηση

Θαλάσσιο Αιολικό Πάρκο στο Κατάκολο της Ηλείας-Α.ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ, Π. ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

«Πόλη και Θάλασσα»: Ένα Τριεθνές Εργαστήριο Αστικού Σχεδιασμού. ENSAPLV (Γαλλία), ΜΕΥ (Τουρκία), ΕΜΠ (Ελλάδα)-Κ.ΣΕΡΡΑΟΣ, Ε.ΧΑΝΙΩΤΟΥ, Γ.ΓΚΟΥΜΟΠΟΥΛΟΥ, Π.ΠΡΕΝΤΟΥ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη Ι

(Προεδρείο: Ι.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ,Κ.ΣΥΡΑΚΟΥΛΗΣ)

Μελέτη Ανασχεδιασμού Παρεχόμενων Υπηρεσιών σε Περιφερειακό ΟΤΑ: Σκέψεις και Προτάσεις στην Περίπτωση του Δήμου Αγίας Λάρισας-Μ.ΖΙΑΚΑΣ, Κ.ΣΥΡΑΚΟΥΛΗΣ

Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις με στόχο την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Π.Ε. Ρεθόμνης-Γ.Γ.ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ, Η.ΚΛΕΙΑΣΟΥ, Β.ΡΑΜΦΟΥ, Π.ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, Κ.ΒΑΜΒΟΥΚΑΚΗΣ, Β.ΚΩΤΣΙΟΣ

Συζήτηση

Χωρική Ανάλυση των Αποτελεσμάτων των Εκλογών του 2015. Μια Πρώτη Προσέγγιση-Ι.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.ΚΟΥΡΚΟΥΡΙΔΗΣ

Ο Κανόνας Τάξης-Μεγέθους και το Ελληνικό Αστικό Σύστημα-Π.ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ, Ι.ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Ποιότητα Ζωής

(Προεδρείο: Α.ΔΕΦΝΕΡ, Ε.ΨΑΘΑ)

Παρεμβάσεις Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού στις Βιομηχανικές Περιοχές της Ελλάδας Ακολουθώντας το Παράδειγμα του Τολέδο-Θ.ΓΑΛΑΝΗΣ

Μέτρηση της Ποιότητας Ζωής στις Ελληνικές Πόλεις με το Σύστημα Αστικών Δεικτών DPRD-50-Ε.ΨΑΘΑ, Α.ΔΕΦΝΕΡ

Συζήτηση

Πολιτικές Υγείας στην Ελλάδα στα Πλαίσια του Προτύπου της 'Υγιούς Πόλης'- Γ.ΣΙΑΠΚΑΛΗ

Λάρισα -Η Πορεία Εξέλιξης σε μια Βιώσιμη Πόλη μέσω της Δικτύωσης των Αστικών Υπαίθριων Χώρων-Ε.ΓΙΟΒΡΗ -ΔΙΑΜΑΝΤΗ

Συζήτηση

Αίθουσα Β12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη

(Προεδρείο: Δ.ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ, Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ)

Η Δημιουργική Τάξη στην Πόλη της Θεσσαλονίκης: Μια Προσέγγιση από την σκοπιά της Υποκειμενικής Εσημερίας-Ε.ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Οι Επιπτώσεις της Οικονομικής Κρίσης στην Μετακίνηση Επιχειρήσεων. Συγκριτική Ανάλυση από Ελλάδα και Βουλγαρία-Ν.ΚΑΠΙΤΣΙΝΗΣ

Συζήτηση

Τοπία + Σεξουαλικότητα: Η Περίπτωση των Μετεώρων-Σ.ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΥ, Β.ΡΟΔΙΤΗ

Η Ανοιχτή Καινοτομία ως Εφαλτήριο για τη Δημιουργία ενός Νέου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος. Οι Χωρικές Επιπτώσεις-Ε.ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Γ5

Ειδική Συνεδρία: Οι Πληθυσμιακές Μεταβολές την Μεταπολεμική Ελλάδα, μια Χωρική Προσέγγιση I

(Προεδρείο: Μ.Ν.ΝΤΥΚΕΝ, Ε.ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ)

Σημερινή Ηλικιακή Διάρθρωση και Μελλοντικές Μεταβολές του Πληθυσμού της Ελλάδας με Οριζόντα το Έτος 2050-Χ.ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ

Παραδοσιακές Ιδιοτυπίες Καταγραφής του Πληθυσμού στην Χερσόνησο του Άθω-Γ.ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ, Φ.ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ

Μετανάστευση και Εθνοπολιτισμική «Ποικιλότητα» των (Ευρωπαϊκών) Πόλεων: Νέο Λεξιλόγιο, Νέα Ζητήματα;-Ι.ΚΟΚΚΑΛΗ

Συζήτηση

Η Επιστροφή στην Ύπαιθρο στην Ελλάδα μετά το 2000: Μια Μεθοδολογική Προσέγγιση των Δυνητικών Χωρικών Προτύπων-Ε.ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, Μ.Ν.ΝΤΥΚΕΝ

Διαθεσιμότητα & Ποιότητα Δεδομένων για τη Μελέτη της Θνησιμότητας στην Ελλάδα: Μια Πρώτη Διερεύνηση-Μ.ΑΓΟΡΑΣΤΑΚΗΣ

Οικιστική Ανάπτυξη και Πληθυσμός: Συγκριτική Προσέγγιση στις Πόλεις 3.000-10.000 μετά το 1950-Γ.ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ, Γ.ΓΚΙΟΚΑΣ

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Θεσμικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού Ι

(Προεδρείο: Μ.ΧΑΪΝΤΑΡΛΗΣ)

Ο Θεσμός της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) και η Εφαρμογή του στο Χωρικό Σχεδιασμό Τοπικού Επιπέδου. Η Εμπειρία της Ευρώπης και ένα Παράδειγμα από την Ελλάδα-Ε.ΠΟΛΥΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ε.ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΣ

Θεσμικά Εργαλεία Απόκτησης Κοινόχρηστων Χώρων στις Πόλεις. Συγκριτική Επισκόπηση στην Ευρώπη-Φ.ΖΥΓΟΥΡΗ

Συζήτηση

Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Χωρικών Ρυθμίσεων - Η Αρχή της Επικουρικότητας. Η Αποδόμηση του Στρατηγικού Σχεδιασμού στο Επίπεδο των ΟΤΑ-Κ.ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΔΗΣ, Φ.ΖΥΓΟΥΡΗ

Η Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας για τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια: Κριτικά Διλήμματα-Μ.ΧΑΪΝΤΑΡΛΗΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

Ειδική Συνεδρία: Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός Ι

(Προεδρείο: Χ.ΚΟΚΚΩΣΗΣ, Η.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ)

Σύνδεση Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιας Ζώνης-Χ.ΚΟΚΚΩΣΗΣ, Θ.ΠΑΠΑΘΕΟΧΑΡΗ

Ζητήματα Διασφάλισης της Συνοχής μεταξύ του Χερσαίου και του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού-Γ.ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑΣ, Α.ΓΟΥΡΓΙΩΤΗΣ

Η Σημασία του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού στην Προστασία και Ανάπτυξη του Ελληνικού Θαλάσσιου Χώρου-Φ.ΣΤΕΦΑΝΗ, Γ.ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑΣ

Συζήτηση

Σχεδιασμός και Υλοποίηση Θαλάσσιου Κτηματολογίου για την Ελλάδα - Μέσο Άσκησης του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού-Ι.ΠΑΡΡΗ

Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός - Θαλάσσιο Κτηματολόγιο. Μια Αναγκαία Αμφίδρομη Σχέση για την Ελλάδα-Α.ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ, Σ.ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Προς ένα Πλαίσιο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού-Θ.ΠΑΠΑΘΕΟΧΑΡΗ, Χ.ΚΟΚΚΩΣΗΣ

Συζήτηση

14:00-15:00

Γεύμα

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Τουρισμός

(Προεδρείο: Π.ΤΣΑΡΤΑΣ, Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ)

Η Εξαιρέση ως Κανόνας στους Μηχανισμούς Χωρικής Ανάπτυξης του Τουρισμού στην Ελλάδα-Ε.ΣΑΡΑΝΤΑΚΟΥ, Ν.ΒΙΤΤΗΣ

Οργανωμένοι Υποδοχείς Τουριστικών Δραστηριοτήτων στην Ελλάδα-Δ.ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Α.ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

...Βγάζει η Θάλασσα Κρυφή Φωνή: Ο Καταδυτικός Τουρισμός στην Κρήτη ως Αειφόρος Απάντηση-Μ.Α.ΤΖΟΓΙΑ ΜΟΑΤΣΟΥ, Λ.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗ ΔΡΑΚΑΚΗ

Συζήτηση

Ο Καταδυτικός και ο Αλιευτικός Τουρισμός στις Βόρειες Σποράδες - Διαχείριση Προορισμών και Συνέργειες στις Τοπικές Κοινωνίες-Α.ΖΛΑΤΟΥΔΗΣ, Ε.ΚΑΤΣΑΜΑΓΚΟΥ, Σ.ΜΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δυνατότητες και Περιορισμοί για την Ανάπτυξη Αγορών Πολιτιστικού Τουρισμού σε Ελληνικούς Ωριμους Ηλιοτροπικούς Προορισμούς-Ε.ΣΑΡΑΝΤΑΚΟΥ

Πελοπόννησος: Ένα Ιδιαίτερο Παράδειγμα Ανορθόδοξης Περιφερειακής Ανάπτυξης. Μπορεί η Γαστρονομική Παράδοση να Δείξει το Σωστό Δρόμο;-Δ.ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ, Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ

Συζήτηση

14:00-15:00

Γεύμα

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα B12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Πολεοδομικά ζητήματα Ι

(Προεδρείο: Ν.ΒΟΓΙΑΖΙΔΗΣ, Ν.ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ)

Υφιστάμενα Παλαιά Κτίρια στο Ελληνικό Αστικό Περιβάλλον: Τεχνο-οικονομική Ανάλυση για την Εξοικονόμηση Ενέργειας-Χ.ΤΕΣΣΑΣ

Οι Θεωρίες του Χάους και της Πολυπλοκότητας στο Σχεδιασμό του Χώρου-Ε.ΓΕΩΡΓΑΛΗ, Β.ΚΡΟΜΜΥΔΑ

Συζήτηση

Αναζήτηση της Φυσιογνωμίας και Πολεοδομική Επέμβαση στη Σιάτιστα Βοΐου Κοζάνης -Ε.ΛΙΝΑΚΗ

Σχέδιο Εκκένωσης του Ιστορικού Κέντρου της Παλιάς Πόλης της Κέρκυρας σε Περίπτωση Σεισμού (βασικά στοιχεία)-Μ.Α.ΣΠΗΓΤΟΥ-ΠΟΛΥΛΑ

Κοινωνική Δυναμική και Χωρικές Μεταλλάξεις, το παράδειγμα του Μεταξουργείου-Μ.ΝΤΟΥΡΑ,Η.ΠΑΠΑΔΑΚΗ-ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Συζήτηση

14:00-15:00 Γεύμα

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Γ5

Ειδική Συνεδρία: Οι Πληθυσμιακές Μεταβολές την Μεταπολεμική Ελλάδα, μια Χωρική Προσέγγιση II

(Προεδρείο: Μ.Ν.ΝΤΥΚΕΝ, Μ.ΑΓΟΡΑΣΤΑΚΗΣ)

Η Αναπαραγωγή των Γυναικών στην Μεταπολεμική Ελλάδα, Μακρόχρονες Τάσεις Και Ρήξεις-Π.ΜΠΑΛΤΑΣ, Β.ΚΟΤΖΑΜΑΝΗΣ

Περιφερειακές Ανισότητες στους Γάμους και στα Διαζύγια. Πώς η Οικονομική Κρίση Επηρεάζει την Δημιουργία και τη Διάλυση της Οικογένειας-Ν.ΣΑΡΡΗΣ, Κ.ΚΙΝΤΗ

Δημογραφική αβεβαιότητα και οικονομική ύφεση: Η περίπτωση της Ελλάδας-Δ.ΜΠΑΛΟΥΡΔΟΣ

Συζήτηση

Εκτίμηση της Συμβολής των Μεταναστών στα Επίπεδα Γονιμότητας του Πληθυσμού της Ελλάδας: 2004-2012-Γ.ΒΕΡΡΟΠΟΥΛΟΥ, Χ.ΜΠΑΓΚΑΒΟΣ, Κ.ΤΣΙΜΠΟΣ

Η Συγχρονική Γονιμότητα στην Ελλάδα κατά τα Πρώτα Χρόνια του 21ου Αιώνα-Κ.Ν. ΖΑΦΕΙΡΗΣ, Μ.ΖΗΣΑΚΗ

Χωροθέτηση Μονάδων Υγείας: Ένα Διαρκές Πρόβλημα Εξυπηρέτησης του Πληθυσμού-Α.ΤΣΑΤΣΑΡΗΣ, Ι.ΚΑΤΣΙΟΣ, Δ.ΣΚΟΥΛΟΥΦΙΑΝΑΚΗΣ, Γ.ΔΙΒΑΝΗΣ

Συζήτηση

14:00-15:00 **Γεύμα**

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Πολεοδομικός Σχεδιασμός-Χρήσεις γης

(Προεδρείο: Ν.ΜΟΣΧΟΣ, Α. ΚΑΠΟΥΛΑ)

Νέα Νομοθεσία για τις Χρήσεις Γης. Μια Προσπάθεια για Οργάνωση του Αστικού Χώρου και Δημιουργία Προϋποθέσεων για Αναζωογόνηση των Πόλεων. Το Παράδειγμα της Λάρισας-Τ.ΚΑΛΛΙΑΚΟΥΔΑΣ, Σ.ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

Μελέτη και Καταγραφή Στοιχείων της Οικιστικής Οργάνωσης των Παραδοσιακών Οικισμών της Νήσου Κέρκυρας-Κ.ΜΠΑΤΖΙΩΡΑ, Γ.ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑΣ

Αυτόματη Ανίχνευση Κτισμάτων από Αεροφωτογραφίες για Πολεοδομικές Εφαρμογές-Ε.ΜΑΛΤΕΖΟΣ, Χ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Συζήτηση

Η Πολεοδόμηση - Πράξη Εφαρμογής, τα Πρακτικά και τα Θεσμικά Κενά. Η Μελέτη Περίπτωσης της Αγ. Παρασκευής Βόλου. Τα Νέα Δεδομένα μετά τις Αλλαγές του Θεσμικού Πλαισίου-Ν.ΜΟΣΧΟΣ, Ν.ΠΟΛΥΜΕΝΙΔΗΣ

Ιστορικά Σχολικά Κτήρια μέχρι το 1940: ένα Ανενεργό Κτηριακό Απόθεμα σε Αναζήτηση Νέων Χρήσεων-Α.ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η Χωροθέτηση του Δικαστικού Μεγάρου Βόλου-Κ.ΛΑΛΕΝΗΣ, Α.ΚΑΠΟΥΛΑ, Ν.ΜΟΣΧΟΣ, Ι.ΠΟΛΥΜΕΝΙΔΗΣ

Συζήτηση

17:00-17:30 **Διάλειμμα-καφές**

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α2

Ειδική Συνεδρία: Διαχείριση Παράκτιου Χώρου

(Προεδρείο: Η.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ, Χ.ΚΟΚΚΩΣΗΣ)

Νομικά και Θεσμικά Κενά Εφαρμογής στη Διαχείριση των Μεσογειακών Ακτών. Υπάρχουσες Πρακτικές και Εμπόδια Υλοποίησης σε Τοπικό Επίπεδο-Κ. ΛΑΛΕΝΗΣ, Ι. ΠΑΠΑΘΕΟΧΑΡΗΣ

Χωρικός Σχεδιασμός και Οργάνωση της Παράκτιας Ζώνης: Η Ελληνική Εκδοχή-Η.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ

Χρήσεις Γης, Παραγωγικές Δραστηριότητες και Αστική Διάχυση στο Αττικό Παράκτιο Μέτωπο Κατηγοριοποίηση ως Εργαλείο Πολιτικής-Μ.ΒΡΑΣΙΔΑ

Συζήτηση

Ζητήματα Διαχείρισης και Χωρικού Σχεδιασμού της Παράκτιας Ζώνης Έβρου-Α.ΖΩΡΖΟΣ, Μ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιου Χώρου: Η Περίπτωση της Πάρου-Μ.ΓΑΒΑΛΑΣ, Μ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Παράκτιος Χώρος και Ιδιωτική Πολεοδόμηση: Η Περίπτωση των Οικοδομικών Συνεταιρισμών στη Μαγνησία-Μ.ΓΚΙΚΑ

Συζήτηση

17:00-17:30

Διάλειμμα-καφές

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα B2

Μάρκετινγκ & Branding Τόπου

(Προεδρείο: Α.ΔΕΦΝΕΡ, Ν.ΚΑΡΑΧΑΛΗΣ)

Branding Τόπου και Ελκτικότητα Χώρας στη Βάση Σειράς Δεικτών Ιεράρχησης-Α.ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ, Α.ΦΛΙΑΤΑΡΗ

Αναδεικνύοντας την "Άλλη" Πλευρά μιας Μονοδιάστατης Ανάπτυξης. Η Ταυτότητα της Κοζάνης ως Ενεργειακού Κέντρου -Λ.ΜΑΛΟΥΤΑΣ, Σ.ΔΑΒΙΔΟΠΟΥΛΟΥ

Το Marketing Τόπου και η Ανάδειξη μιας Περιοχής: Οι Εκδηλώσεις κατά την Διάρκεια της Αποκριάς στο Δήμο Δελφών-Χ.ΤΣΑΜΑΝΤΑΝΗΣ, Δ.ΚΑΡΙΚΗΣ

Συζήτηση

Όταν η Γεωγραφία Δημιουργεί ένα Brand: Αναπτύσσοντας μια Στρατηγική για το Μάρκετινγκ της Πόλης και την Αναδιαμόρφωση της Τοπικής Ταυτότητας της Λάρισας-Α.ΔΕΦΝΕΡ, Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ, Ν.ΚΑΡΑΧΑΛΗΣ, Κ.ΣΥΡΑΚΟΥΛΗΣ

Place Branding και Δημιουργικές Συλλογικότητες ως Χαρακτηριστικό Ταυτότητας της Πόλης. Μελέτη Περίπτωσης: Λάρισα-Ε.ΜΑΣΤΟΡΑ

Συζήτηση

Αίθουσα B12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Χωροταξικά ζητήματα I

(Προεδρείο: Δ.ΣΤΑΘΑΚΗΣ, Β.ΤΣΕΛΙΟΣ)

Εντοπισμός Γεωγραφικά Αποκλεισμένων Περιοχών και Κατοίκων της Περιφέρειας Κρήτης από το Αγαθό της Υγείας-Ν.ΡΕΜΠΗΣ

Αξιολόγηση του Ειδικού Πλαισίου ΧΣΑΑ για τις ΑΠΕ, Σχέση με τον Υποκείμενο Σχεδιασμό και Αξιολόγηση των Βραχυπρόθεσμων και Μακροπρόθεσμων Στόχων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας-Β.ΜΑΝΙΚΑ,Β.ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Στρατηγικός Χωρικός Σχεδιασμός και Ευρωπαϊκές Μεσογειακές Μητροπόλεις-Σ.ΤΣΟΥΜΑΛΑΚΟΣ

Συζήτηση

Κλιματική Αλλαγή και Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός-Σ.ΖΑΠΑΝΤΗΣ

Ανθρώπινη Ανάπτυξη και Περιβάλλον: Χωρικές Ανισότητες στην Ελλάδα-Κ.ΠΟΤΣΗΣ

Συζήτηση

17:00-17:30

Διάλειμμα-καφές

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Γ5 **Αρχιτεκτονική Κληρονομιά (Προεδρείο: Ε. ΚΑΡΝΑΒΟΥ, Ν. ΣΑΜΑΡΑΣ)**

Η Πολιτιστική Οικονομία ως Εργαλείο Διαχείρισης του Ορεινού Χώρου: Η Κοινωνική και Οικονομική Αξία του Γεφυριού της Πλάκας στην Ήπειρο-Σ.ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Δ.ΔΑΜΙΓΟΣ, Δ.ΚΑΛΙΑΜΠΑΚΟΣ

Ζητήματα Διαχείρισης της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς-Ε.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, Α.ΒΑΣΙΛΑΡΑ

Η Διατήρηση της Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομικής Φυσιογνωμίας των Οικισμών ως Αντικείμενο της Ελληνικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας-Ν.ΣΑΜΑΡΑΣ

Συζήτηση

Ο Εντοπισμός ενός Παλιμψηστού Υποδομών υπό το Πρίσμα της Αρχιτεκτονικής Τοπίου-Α.ΚΟΥΖΟΥΠΗ

Ο Περιβάλλον Χώρος των Βυζαντινών Τειχών της Θεσσαλονίκης και η Αποτυχία του Σχεδιασμού στην Ελλάδα-Ε.ΚΑΡΝΑΒΟΥ

Συζήτηση

17:00-17:30 **Διάλειμμα-καφές**

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

17:30-19:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Αστική Αναγέννηση-Αναπλάσεις Ι

(Προεδρείο: Ε.ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ)

Συνδυασμένος Πολεοδομικός- Κυκλοφοριακός Σχεδιασμός και Διεθνή Μοντέλα Αστικής Ανάπλασης. Key Study: Η Περιοχή της Λιμενικής Ζώνης του HafenCity του Αμβούργου- Β.ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, Ε.ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ, Σ.ΦΟΥΣΕΚΗ

Αντικουλτούρες, Άτυπες Εκφράσεις και Gentrification: Η Περίπτωση του Skid Row και η Σχέση του με το Ιστορικό Κέντρο του Los Angeles, CA-Α.ΜΟΡΑΣ, Κ.ΔΑΣΤΙΡΙΔΟΥ

Ένταξη της Κεντρικής Αγοράς Καλαμάτας στον Αστικό Ιστό-Ν.ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ε.ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Συζήτηση

Ο Σχεδιασμός-ως-Χαρτογράφηση Διαδικτυακών Κοινωνικών Δικτύων: Η Ψηφιακά Επαυξημένη Πόλη και η Μεταστροφή του Δημόσιου Χώρου, το Παράδειγμα της Λάρισας- Α.ΜΟΡΑΣ, Κ.ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Αρχική Διερεύνηση Δυνατότητας Ένταξης της Πύλου Μεσσηνίας στο Δίκτυο Πόλεων CITTASLOW/ SLOW CITY-Ε.ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ένα Διαφορετικό Σχέδιο για την Αντιμετώπιση της Κρίσης του Κέντρου της Πόλης: Το ΣΟΑΠ για το Κέντρο της Αθήνας-Δ.ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ, Α.ΔΕΦΝΕΡ

Αθήνα: Η Αναζωογόνηση των Κεντρικών Υποβαθμισμένων Περιοχών-Α.ΡΩΜΑΝΟΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

Ειδική Συνεδρία: Προβλήματα Στέγασης στην Ελλάδα της Οικονομικής Κρίσης

(Προεδρείο: Α. ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ, Σ. ΨΥΧΑΣ)

Έλλειψη Στέγης και Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα της Κρίσης: Παραλείψεις και Προτεραιότητες-Ν.ΚΟΥΡΑΧΑΝΗΣ

Τοπία Έλλειψης Στέγης στην Αττική: Χαρτογράφηση με Βάση την Τυπολογία ΕΤΗΟΣ της FEANTSA-Δ.ΣΙΑΤΙΤΣΑ, Β.ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ, Κ.ΓΚΟΥΝΗΣ

Μετανάστευση, Κοινωνική Γεωγραφία της Κατοικίας και Στεγαστικός Διαχωρισμός στη Θεσσαλονίκη-Π.ΠΑΝΤΕΛΕΩΝ

Συζήτηση

Η Ενοικιαζόμενη Κατοικία στην Ελλάδα στην Περίοδο της Κρίσης-Α. ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ

Άστεγοι: από την Αποπεριθωριοποίηση στην Κοινωνική Κατοικία-Σ.ΨΥΧΑΣ

Η Ελλειμματική Παρουσία των Πολιτικών Κοινωνικής Κατοικίας: Πρακτικές Στέγασης στο Δήμο Αθηναίων-Α.Α.ΚΟΥΚΟΥΜΑ

Συζήτηση

19:30-19:45

Διάλειμμα

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

17:30-19:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α6

Χωρικός Σχεδιασμός-Βιώσιμη Ανάπτυξη

(Προεδρείο: Α.ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ, Η.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ)

Για μια Ολοκληρωμένη Διοικητική- Εδαφική (Ανα)Διάρθρωση της Χώρας: Μια Πρόταση για την μετά τον «Καλλικράτη» Περίοδο-Η.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ

Υπολογισμός Χωρικών Δεικτών για τους Δήμους της Αττικής-Α.ΛΑΓΑΡΙΑΣ, Π.ΠΡΑΣΤΑΚΟΣ

Οι Επιδιώξεις των Τοπικών Ομάδων Πληθυσμού για την Νησιωτική Ανάπτυξη: Αναλύοντας τα Παραδείγματα της Σύρου και της Άνδρου στις Βόρειες Κυκλάδες- Α.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Λ.Μ.ΦΡΑΤΣΕΑ, Γ.ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, Χ.ΧΑΛΚΙΑΣ

Συζήτηση

Αλληλεπιδράσεις Οικιστικού Δικτύου, Οικονομικών Δραστηριοτήτων και Φυσικού Τοπίου: Κατανοώντας τη Χωρική Αλλαγή στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας- Α.ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ, Δ.ΕΠΠΑΣ, Δ.ΖΕΚΑ

Αναζήτηση Χωρικών Συμμαχιών και Εδαφικής Συνοχής για μια Ολοκληρωμένη Αναδιάρθρωση του Οικιστικού Δικτύου της Ελλάδας-Π.ΛΟΥΚΑΚΗΣ, Ι.ΜΩΡΑΙΤΟΥ

Συζήτηση

19:30-19:45 **Διάλειμμα**

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

17:30-19:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Πολιτισμός Ι

(Προεδρείο: **Ν.ΒΟΓΙΑΖΙΔΗΣ, Ν.ΚΑΡΑΧΑΛΗΣ**)

Εξέλιξη Πολιτιστικών Βιομηχανιών : Σύγκριση Πολιτιστικής Πολιτικής μεταξύ Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας-**Α.ΚΡΑΒΑΡΙΤΟΥ**

Η Γειτνίαση των Τόπων Αγώνων και Θρησκείας στην Αρχαία Ελλάδα-**Ν.ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ**

«Ο Δρόμος Είχε τη δική του Ιστορία. Κάποιος την Έγραψε στον Τοίχο με Μπογιά». Αθήνα: Δημόσιος Χώρος και Πολιτιστικές Επιρροές στην Τέχνη του Δρόμου-**Κ.ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ο.ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Συζήτηση

Ο Ρόλος των Μουσείων και των Εκθέσεων Τέχνης στην Ανάδειξη ενός Αστικού Προορισμού: Η Περίπτωση της Αθήνας-**Ν.Γ.ΚΑΡΑΧΑΛΗΣ, Σ.ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΥ**

«Στις Ρίζες του Μεγάλου Αλεξάνδρου» Μια Πρωτοβουλία Ολοκληρωμένης Ανάδειξης και Αξιοποίησης των Αρχαιολογικών Μνημείων Ημαθίας, Πέλλας, Πιερίας-**Μ.ΤΟΡΟΠΗ**

Οικονομικές, Κοινωνικές και Περιβαλλοντικές Παράμετροι για την Ανάδειξη του Πολιτισμικού Αποθέματος στα Βαλκάνια-**Ε.Γ.ΓΑΒΡΑ, Κ.ΓΚΙΟΥΦΗ**

Συζήτηση

Αίθουσα Β12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Πολεοδομικά ζητήματα ΙΙ

(Προεδρείο: **Κ.ΛΑΛΕΝΗΣ, Μ.ΧΑΪΝΤΑΡΛΗΣ**)

Ο Διεκδικούμενος Κοινός Χώρος, μεταξύ Δημιουργικής Πόλης και Εξεγερμένης Πόλης: Η Περίπτωση της Ιστανμπούλ-**Χ.ΤΣΑΒΔΑΡΟΓΛΟΥ**

Οράματα και Σχεδιασμοί για την Πόλη, το Παράδειγμα της Ακαδημίας Πλάτωνος-**Α.ΧΑΖΑΠΗΣ**

Αστικό Πράσινο: Σύγχρονες Πολιτικές και Λύσεις για Εφαρμογή στις Ελληνικές Πόλεις και Επίτευξη του Πολυδιάστατου Ρόλου του-**Μ.ΒΕΖΥΡΤΖΗΣ**

Συζήτηση

Κοινωνικές- Γεωγραφικές Προσεγγίσεις των Χώρων Κράτησης Μεταναστών στην Ελλάδα. Το Παράδειγμα του Κέντρου Κράτησης Κορίνθου-**Κ.ΚΥΡΙΤΣΗ**

Το Λιανικό Εμπόριο στις Ελληνικές Πόλεις της Κρίσης-**Α.ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ, Χ.ΠΡΟΒΙΑΣ**

Προσεγγίζοντας τη Λειτουργία του Αστικού Χώρου με Γνώμονα τις Τοπικές Παραμέτρους: Συγκριτική Μελέτη μεταξύ Λάρισας και Nottingham-**Χ.ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ**

Συζήτηση

19:30-19:45

Διάλειμμα

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

18:00-19:00 Παράλληλη εκδήλωση

Αμφιθέατρο Παρουσίαση των Διπλωματικών Εργασιών που έχουν εκπονηθεί στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης-Η. ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ

19:45-21:30 Παράλληλες εκδηλώσεις

Αμφιθέατρο

19:45-20:05 Κεντρική Ομιλία

Η Αθήνα στο Σύγχρονο Ελληνικό Κινηματογράφο: Πλάνα Δείκτες, Σεκάνς-Πόλης και Τοπογραφία της Αφήγησης-Α.ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

20:05-21:15 Προβολή ταινιών Διαγωνισμού φοιτητικών ταινιών ντοκυμαντέρ με τίτλο «Οπτικοακουστικές αναπαραστάσεις της πόλης»

21:15-21:30 Βράβευση ταινιών

Παρασκευή, 25 Σεπτεμβρίου 2015

19:45-21:30 Παράλληλες εκδηλώσεις

Ισόγειο **Παρουσίαση Πόστερ (Προεδρείο: Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ, Μ.Ν.ΝΤΥΚΕΝ)**

Ένταξη Νέας Αρχιτεκτονικής σε Ιστορικό Οικιστικό Σύνολο. Πιλοτικές Σχεδιαστικές Προτάσεις στα Όρια του Υφιστάμενου Πολεοδομικού Θεσμικού Πλαισίου-Ν.ΣΑΜΑΡΑΣ

Αναδιάταξη του Φυσικού Μετώπου στην Προβλήτα του Βόλου - Μια Νέα Αστική Εμπειρία-Ε.ΣΠΑΝΟΓΙΑΝΝΗ

Ανάπτυξη Νέου Πολυλειτουργικού Πάρκου στην Καλαμάτα -Π.ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Α.ΚΑΦΕ

Τα Ιωάννινα ως Προορισμός για Συνεδριακό Τουρισμό. Σχεδιάζοντας την Στρατηγική Μάρκετινγκ της Πόλης-Ν.Β.ΚΟΛΟΒΟΥ

Nordhavnen District: Αειφορία σε Όρους "Πενταλέπτου"-Φ.ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, Μ.ΜΠΕΡΙΑΤΟΥ

Δίκτυο 'Πράσινων' και 'Μπλε' Διαδρομών ως Εργαλείο Μητροπολιτικού Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού στο Λεκανοπέδιο Αθηνών: Το Βορειανατολικό Τμήμα του Λεκανοπεδίου-Ε.ΝΤΑΦΑ

Από τη Βιομηχανική Πόλη στην Αποβιομηχανοποίηση. Ελληνικές και Ευρωπαϊκές Βιομηχανοπόλεις. Δημιουργία Σύγχρονου Μοντέλου Βιομηχανικής Πόλης-Β.ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, Σ.ΦΟΥΣΕΚΗ, Ε.ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

Μια Κοινωνικοχωρική Ανάλυση του Φαινομένου των Ναρκωτικών στην Πόλη της Θεσσαλονίκης: Διαχρονική και Σύγχρονη Προσέγγιση-Ι.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Σ.ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Χ.ΚΑΙΜΟΣ, Ν.ΚΑΛΛΙΓΑΣ, Σ.ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, Δ.ΣΑΡΑΠΑΝΗΣ

Η Εξέλιξη της Θεατρικής Δραστηριότητας στην Αθήνα την Τελευταία 15ετία: Δομές, Μεταβολές και ο Καθοριστικός Παράγοντας της Κρίσης- Ε.ΨΑΘΑ, Γ.ΛΑΛΟΥ

Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Αποτελεσματική Ανακύκλωση: Η Περίπτωση της Λάρισας-Β.ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ρόλος της Χωροταξίας και της Συμβολομετρίας στην Πρόληψη Πλημμυρικών Φαινομένων Παράκτιων Περιοχών εξαιτίας της Ανόδου της Στάθμης της Θάλασσας-Ε.ΓΚΑΡΤΖΟΥ, Σ.ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1 **Πολεοδομικός Σχεδιασμός**
(Προεδρείο: Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ, Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ)

Μυθοπλασία και Πολεοδομία: Ανιχνεύοντας Πνευματικές Καταβολές στη Θεωρία του Αστικού Σχεδιασμού-Α.ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Οικοκοινότητες & η Έννοια της Απο-ανάπτυξης στο Σχεδιασμό-Λ.ΒΑΒΑΛΙΟΥ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Sharing Cities: Ο Σχεδιασμός της Πόλης ως Διαδικασία Συλλογικής Γνώσης-Π.ΤΑΡΑΝΗ

Συζήτηση

Δείκτες Μέτρησης της Αστικής Διάχυσης: Το Παράδειγμα της Θεσσαλονίκης-Ι.ΝΤΡΙΑΝΚΟΣ, Γ.ΠΟΖΟΥΚΙΔΟΥ, Ν.ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

Η Διαίρεση της Αμμοχώστου. Συνέπειες και Τρόποι Διαχείρισης-Ε.ΜΕΣΣΙΟΥ

Ανάγκη για Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος της Πόλης του Βόλου-Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2 **Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη II**
(Προεδρείο: Μ.Ν.ΝΤΥΚΕΝ, Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ)

Συσχέτιση της Αποκέντρωσης της Διοίκησης και της «Αποκέντρωσης» του Κατά Κεφαλήν Εισοδήματος στα Πλαίσια των Χωρών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης-Χ.ΜΠΕΝΟΣ, Ι.ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ, Δ.ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ

Η Περιφερειακή Κατανομή των Πόρων του ΕΚΤ για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020-Μ.ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ, Γ.ΣΑΡΑΤΣΗΣ, Α.ΚΟΤΙΟΣ

Αναγκαίοι Μηχανισμοί και Κοινωνικές Διεργασίες για τη Προσέγγιση της Εδαφικής και Κοινωνικής Συνοχής σε Τοπική Κλίμακα-Ι.ΜΩΡΑΙΤΟΥ

Συζήτηση

Η Παροχή Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση: Η περίπτωση της Ελλάδας-Π.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Μ.ΣΠΑΝΟΥ

Περιφερειακές Ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1980-2008): Διερεύνηση Τάσεων Σύγκλισης-Απόκλισης και Εντοπισμός Ομάδων Σύγκλισης-Ε.ΖΑΠΑΝΤΗ

Η Συμβολή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής στην Αύξηση της Γεωργικής Παραγωγικότητας-Μ.Ν.ΝΤΥΚΕΝ, Χ.ΤΣΙΑΚΟΣ, Μ.ΤΣΙΑΠΑ

Συζήτηση

11:30-12:00 **Διάλειμμα-καφές**

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Δημιουργικές Πόλεις

(Προεδρείο: **Ε.ΘΩΛΙΔΟΥ**, **Θ.ΚΑΛΟΓΕΡΕΣΗΣ**)

Δημιουργικές Πολιτικές και Δημιουργική Ταυτότητα Πόλεων: Σχέση Αιτίου και Αιτιατού;-**Γ.ΛΑΛΟΥ**, **Α.ΔΕΦΝΕΡ**

Νέοι Συνεργατικοί Χώροι και Συλλογικότητες στους Δημιουργικούς Κλάδους: Η Περίπτωση του Κλάδου του Design της Αθήνας-**Β.ΑΥΔΙΚΟΣ**, **Θ.ΚΑΛΟΓΕΡΕΣΗΣ**

Συζήτηση

Στρατηγικός Χωρικός Σχεδιασμός για τη Δημιουργική Πόλη: Σύγχρονες Εξελίξεις και η Περίπτωση της Θεσσαλονίκης-**Ε.ΘΩΛΙΔΟΥ**, **Σ.ΚΑΚΙΑ**, **Μ.ΚΟΥΡΙΔΟΥ**

Έξυπνη Πόλεις: Ανάπτυξη Συστήματος Δεικτών Αξιολόγησης του Έξυπνου Περιβάλλοντος με Πιλοτική Εφαρμογή στην Πόλη της Κοζάνης-**Σ.ΞΑΝΘΟΥΛΗ**, **Α.ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Συζήτηση

Αίθουσα Β12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Χωροταξικά ζητήματα II

(Προεδρείο: **Δ.ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ**, **Μ.ΧΑΪΝΤΑΡΛΗΣ**)

Αιολικά Πάρκα και Νησιωτικός Χώρος: Η Περίπτωση των Νησιών των Κυκλάδων-**Α.ΣΕΝΤΕΛΕΣ**

Συγκριτική Ανάλυση των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό-**Κ.ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ**,**Μ.ΤΣΑΜΗ**

Τοπική Ανάπτυξη και Ειδικά Ζητήματα Χωροταξικού Σχεδιασμού: Η Περίπτωση της Σύρου-**Ν.ΛΕΙΒΑΔΑΡΑΣ**

Συζήτηση

Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης (Ο.Δ.Π.Ζ.): Η Περίπτωση των Μικρών Παραλιακών/Παραθαλάσσιων Οικισμών της Ελλάδας-**Α.ΒΑΦΕΙΑ**, **Ν.ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΟΥΛΗ**

Πρόσπες: Ενεργοποίηση του Διασυνοριακού Τοπίου-**Φ.ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ**, **Σ.Α.ΜΠΑΡΤΖΩΚΑ**, **Ι.ΝΤΙΝΑ**

Ηφαιστειογενές Τοπίο του Συμπλέγματος Νήσων Σαντορίνης: Αδήριτη Ανάγκη Προστασίας και Ανάδειξης του-**Μ.ΓΑΒΑΛΑΣ**

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Γ5

Κοινωνικές προσεγγίσεις

(Προεδρείο: Ι.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Σ.ΠΑΥΛΕΑΣ)

Ο Ρόλος του Τοπίου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Φυσικό Περιβάλλον, Δομημένος Χώρος και Συμπεριφορά-Μ.ΓΟΥΛΑ, Ν.ΧΑΣΑΝΑΓΑΣ

Η Αντιμετώπιση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού την Περίοδο 2014-2020: Πολιτικές και Ζητήματα Εφαρμογής-Σ.ΠΑΥΛΕΑΣ

Τα Πρότυπα Γάμου στην Αυτοκρατορική Γερμανία (1871-1918)-Β. ΓΑΒΑΛΑΣ, Τ.ΤSCHEULIN

Συζήτηση

Επιλογή Σχολείου και Χωρική Ανισότητα σε Μεικτές Γειτονίες στην Αθήνα-Π.ΒΕΡΓΟΥ

Προαστιοποίηση και Τάσεις Κοινωνικοχωρικής Διαφοροποίησης: Η Περίπτωση της Θεσσαλονίκης για το διάστημα 1991 - 2001-Ι.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Κ.ΚΟΥΤΣΟΘΑΝΑΣΗΣ

Διαχρονικές Χωροθετικές Διαδικασίες και Κοινωνικές Διαστάσεις του Φαινομένου της Πορνείας στην Θεσσαλονίκη-Ι.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ε.ΛΙΝΑΚΗ, Μ.ΣΙΦΝΑΙΟΥ, Α.ΣΠΥΡΙΔΟΠΟΥΛΟΥ

Παγκοσμιοότητα και Μετανάστευση. Η Παραγωγή του Αστικού Χώρου στην Αθήνα της Κρίσης-Β.ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Αστική Αναγέννηση-Αναπλάσεις II

(Προεδρείο: Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ, Α.Π.ΡΟΔΗ)

Πολιτικές Αστικής Αναγέννησης υπό το Πρίσμα των Συμπράξεων. Το Παράδειγμα της Αγγλίας και της Γαλλίας-Ι.ΛΑΪΝΑΣ

Επανάχρηση των Βιομηχανικών Κτιρίων: Συγκριτική Ανάλυση Παραδειγμάτων Αναγέννησης Αστικών Περιοχών-Μ.Λ.ΜΗΤΡΙΤΣΑ

‘BRICOLAGE’ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ: Τακτικές μικρο-Παρεμβάσεων στην Αθήνα της Κρίσης-Α.Π.ΡΟΔΗ

Συζήτηση

Η Αστική Ανάπτυξη στην Ελληνική Πόλη υπό το Πρίσμα της Επανάχρησης Κτιρίων: Το Παράδειγμα του Συγκροτήματος Στουρνά, Βόλος-Α.ΚΑΤΣΑΛΗ, Μ.ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ

Η Δυναμική της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς στην Αποκατάσταση των Ιστορικών Κέντρων-Το Παράδειγμα της Οδού Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη-Γ.ΠΕΠΟΝΑ

Μελέτη Εφαρμογής Σχεδίου Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.) στο Κέντρο και στα Παλαιά Βόλου-Ε.ΚΑΨΑΛΗΣ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Συζήτηση

14:00-15:00

Γεύμα

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α2

Ειδική Συνεδρία: Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός II
(Προεδρείο: Χ.ΚΟΚΚΩΣΗΣ, Η.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ)

Συμβολή στην Άσκηση Θαλάσσιου Χωρικού Σχεδιασμού στη Μεσόγειο: Μεθοδολογίες και Τεχνικά Εργαλεία και Πιλοτικές Δράσεις στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων-Α.ΜΟΥΡΜΟΥΡΗ

Πιλοτική Μελέτη Αποτίμησης των Συσσωρευτικών Επιδράσεων των Ανθρώπινων Δραστηριοτήτων στο Θαλάσσιο Οικοσύστημα της Δυτικής Ελλάδας-Β.ΚΡΑΣΑΝΑΚΗΣ, Α.ΚΟΚΚΑΛΗ, Γ.ΚΑΛΥΒΙΩΤΗ, Μ.ΜΑΝΙΟΠΟΥΛΟΥ, Γ.ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, Β.ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ενσωματώνοντας την Κοινωνικοοικονομική Διάσταση στην Κατάρτιση των Σχεδίων Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ) και της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ). Εμπειρική Εφαρμογή στο Πιλοτικό ΘΧΣ της Περιφέρειας Αδριατικής και Ιονίου-Σ.ΝΙΑΒΗΣ, Θ.ΠΑΠΑΘΕΟΧΑΡΗ, Χ.ΚΟΚΚΩΣΗΣ

Συζήτηση

Ο Νότιος Ευβοϊκός Κόλπος ως Παράδειγμα Εφαρμογής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού-Μ.ΧΑΪΝΤΑΡΛΗΣ, Σ.ΖΑΠΑΝΤΗΣ

Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός και Θαλάσσιες Χρήσεις: Εφαρμογές και Πρακτικές στην Ελλάδα-Μ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Συζήτηση

14:00-15:00 Γεύμα

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός-Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος

(Προεδρείο: Ο.ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Α.ΣΤΕΡΓΙΑΔΟΥ)

Τοπικός Πληθυσμός και Προστατευόμενες Περιοχές: Προβλήματα και Σχεδιασμός Περιβαλλοντικής Πολιτικής-Γ.ΤΣΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ, Σ.ΤΑΜΠΙΑΚΗΣ, Ο.ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Κ.ΔΙΓΚΑ

Χωροταξικές Μεταβολές από τη Διάνοξη Δασικού Οδικού Δικτύου, την Αλλαγή Χρήσεων Γης και την Αξιοποίηση μιας Περιοχής και πώς Συμβάλουν στην Κλιματική Αλλαγή-Α.ΣΤΕΡΓΙΑΔΟΥ, Ο.ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κοινωνικό Μάρκετινγκ και Ανακύκλωση Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού-Κ.ΠΑΠΑΘΙΜΟΝΟΜΟΥ, Α.ΚΟΥΓΚΟΛΟΣ

Συζήτηση

Ανάπτυξη (Πιλοτική Έρευνα) του Ημιορεινού Χώρου. Το Παράδειγμα του Ευρύτερου Χώρου της Αρχαίας Ολυμπίας-Ο.ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Β.Κ.ΔΡΟΣΟΣ, Δ.ΓΟΥΣΙΟΣ, Α.ΣΦΟΥΓΓΑΡΗΣ, Α.ΔΟΥΚΑ

Χαρτογράφηση της Χωρικής Μεταβλητότητας του Βέλτιστου Δασικού Οδικού Δικτύου με την Εφαρμογή της Μεθόδου της Πολύ-Κριτηριακής Εκτίμησης (Multi-Criteria Evaluation, MCE)-Σ.ΤΑΜΠΙΑΚΗΣ, Σ.ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, Φ.ΣΑΜΑΡΑ, Ο.ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διαχρονικές Αλλαγές Χρήσεων Γης σε Ορεινές Δασικές Περιοχές Το Παράδειγμα της Οροσειράς της Πίνδου-Α.ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Β.Κ.ΔΡΟΣΟΣ, Γ.ΔΟΥΚΑΣ

Στάσεις και Απόψεις των Κατοίκων της Περιοχής του Νεστορίου Καστοριάς σε σχέση με την Ανάπτυξη της Περιοχής και του Φυσικού Περιβάλλοντος με αφορμή την Κατασκευή Τεχνητής Φραγμαλίμνης στην Περιοχή-Α.ΛΑΤΣΙΟΥ

Συζήτηση

14:00-15:00 Γεύμα

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Πολεοδομικά ζητήματα ΙΙΙ

(Προεδρείο: Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ, Δ.ΣΤΑΘΑΚΗΣ)

Εναλλακτικές-Συλλογικές Μορφές Ιδιοκτησίας και Χρήσης Επιβατηγών Οχημάτων στην Πόλη-Ι.ΠΑΛΑΝΤΑ

Η Συμβολή του Ατομικού Χώρου Δράσης στη Θεμελίωση ενός Νέου Σύνθετου Μέτρου Ατομικής Προσβασιμότητας-Φ.ΜΟΥΣΤΟΥ

Ο Ψυχρός Πόλεμος, η Ασφάλεια και το Αίτημα της Μεταφοράς του Αεροδρομίου του Ελληνικού 1944-1957-Β.ΛΙΟΛΙΟΥ

Συζήτηση

Οι Συνέπειες των Ηλεκτρικών Οχημάτων στις Οδηγικές Συνήθειες και τη Διαμόρφωση του Αστικού Ιστού της Μητροπολιτικής Περιοχής της Λισαβόνας-Μ.ΒΑΒΑΚΟΣ

Ελεύθερος Χρόνος και Λιμναίο Στοιχείο: Σχέδιο Branding της Περιοχής Λιμνών της Φλώρινας-Ε.ΡΩΜΑ- ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

Η Βελτίωση της Εικόνας και της Φήμης μιας Μικρομεσαίας Πόλης: Η Περίπτωση του Δ. Λαμιέων-Α.ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Συζήτηση

Αίθουσα Γ5

Ειδική Συνεδρία: Χωρική Ανάπτυξη και Ανθρώπινο Δυναμικό Ι

(Προεδρείο: Ε.ΘΩΔΙΟΥ, Σ.ΣΚΟΡΔΙΛΗ)

«Νέες» Πρωτοβουλίες στον Αγρο-Τροφικό Τομέα: Αναβαθμισμένο Ανθρώπινο Δυναμικό και Χωρική Ανάπτυξη-Σ.ΣΚΟΡΔΙΛΗ

Ανθρώπινο Δυναμικό και Τουριστική Ανάπτυξη: η Περίπτωση του Ρεθύμνου και της Νάξου-Γ.ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΣ, Κ.ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ρόλος του Ανθρώπινου Παράγοντα στην Ελλάδα της Κρίσης: Η Εμπειρία των Κοινωνικών Συνεταιρισμών-Θ.ΛΑΚΡΙΝΤΗΣ, Π.ΠΑΝΤΟΣ

Συζήτηση

Χωρικές Τυπολογίες και Χαρακτηριστικά του Ανθρώπινου Δυναμικού: οι Αγορές Εργασίας στην ΠΚΜ-Ε.ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ, Γ.ΓΕΜΕΝΕΤΖΗ

Αξιοποιώντας τη Γνώση Προκειμένου να Μειωθεί ο Κίνδυνος Καταστροφής: Αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Προγράμματος KNOW-4-DRR-Μ.ΔΑΝΔΟΥΛΑΚΗ

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και Περιφερειακή Ανάπτυξη: Μια Νέα Προσέγγιση για τη Δημιουργία Ανταγωνιστικού Πλεονεκτήματος-Ρ.ΜΗΤΟΥΛΑ, Κ.ΜΑΝΑΣΑΚΗΣ, Γ. ΓΙΑΝΝΑΔΑΚΗ

Συζήτηση

14:00-15:00 Γεύμα

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00

Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

**Ειδική Συνεδρία: Σχεδιασμός του χώρου και θέματα γης από την οπτική της κρίσης
(Προεδρείο: Ν.ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Α.ΠΑΓΩΝΗΣ)**

Ιδιωτικά και Δημόσια Αγαθά και Ρύθμιση του Χώρου στην Ελλάδα: Προς ένα Νέο Πλαίσιο Ερμηνείας με Αφετηρία τη Σημερινή Κρίση-Ν. ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Α.ΠΑΓΩΝΗΣ

Ιστορικές Διαδράσεις Πολιτικής Γης και Πολεοδομικού Σχεδιασμού: Συνέχειες και Ανατροπές στην Περίοδο της Κρίσης-Α.ΒΙΤΟΠΟΥΛΟΥ, Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Πολεοδομική "Μεταρρύθμιση" και Πολιτική Οικονομία της Εκτός Σχεδίου Ανάπτυξης: Αναζητώντας τις Ελληνικές Εκθέσεις Scott και Uthwatt-Δ.ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Συζήτηση

Η Ελληνική Αγορά Ακινήτων ως μια Ιδιοσυγκρασιακή Περίπτωση: Ανάλυση των Κοινωνικοοικονομικών Παραγόντων που Συντέλεσαν στην Άνοδο και την Πτώση της-Ν.ΧΑΤΖΗΤΣΟΛΗΣ, Π.ΒΛΑΜΗΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

**Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη III
(Προεδρείο: Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ)**

Σύγχρονες Ευρυζωνικές Τεχνολογίες και η Επίδρασή τους στο Χωρικό Σχεδιασμό-Γ.ΚΑΦΑΡΙΔΗΣ, Π.ΡΟΔΑΚΙΝΙΑΣ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και ο Ρόλος των Επιχειρήσεων στην Παγκόσμια Διακυβέρνηση. Οι Νέες Τάσεις-Μ.ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΟΥ, Α.ΔΕΦΝΕΡ, Θ.ΜΕΤΑΞΑΣ

Συζήτηση

Μελέτη της Αστικής Συρρίκνωσης μέσω της Δημογραφίας των Μικρών Επιχειρήσεων: Το Παράδειγμα της Λάρισας-Σ.ΜΑΝΙΚΑ, Μ.ΑΓΟΡΑΣΤΑΚΗΣ

Οικονομίες Συγκέντρωσης και Άριστο Αστικό Μέγεθος: Η Περίπτωση των Μητροπολιτικών Περιοχών των Η.Π.Α.-Π.ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ, Κ.ΜΙΓΔΑΝΗ

Συζήτηση

17:00-17:30

Διάλειμμα-καφές

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Μεταφορές-Βιώσιμη κινητικότητα Ι

(Προεδρείο: Ν.ΗΛΙΟΥ, Κ.ΛΑΛΕΝΗΣ)

Προσέγγιση της Έννοιας του Φιλικού προς τον Πεζό Αστικού Οδικού Περιβάλλοντος-Α.ΓΑΛΑΝΗΣ, Γ.ΜΠΟΤΖΩΡΗΣ, Ν.ΗΛΙΟΥ

Οι Πεζοί στις Ελληνικές Πόλεις και η Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής και του Αστικού Περιβάλλοντος μέσω της Αναβάθμισης των Χωρών Κίνησης Πεζών-Ν.ΣΤΑΠΠΑΣ, Κ.ΤΣΟΥΡΛΑΚΗΣ

Συζήτηση

Βιώσιμη Κινητικότητα: Στοιχίμα για ένα Καλύτερο Αύριο στις Πόλεις. Η Μελέτη Περίπτωσης της Χαλκίδας-Ε.ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ, Χ.ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, Μ.ΣΙΤΗ, Α.ΒΑΣΣΗ, Γ.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Διερεύνηση Οδικής Ασφάλειας των Ποδηλατών και Αξιολόγηση του Δικτύου Ποδηλατοδρόμων στην Πόλη της Κομοτηνής-Δ.ΚΟΛΙΔΑΚΗΣ, Γ.ΜΠΟΤΖΩΡΗΣ, Α.ΓΑΛΑΝΗΣ, Ν.ΗΛΙΟΥ

Συζήτηση

17:00-17:30 **Διάλειμμα-καφές**

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα B12

Ειδική Συνεδρία Νέων Επιστημόνων: Τουρισμός

(Προεδρείο: Ν.ΒΟΓΙΑΖΙΔΗΣ, Β.ΤΣΕΛΙΟΣ)

Αποδομώντας την Τουριστική Αφίσα: Σημειωτική Ανάλυση στο Βασικό Μέσο Προώθησης του Ελληνικού Τουρισμού-Ι.ΚΟΥΤΣΟΒΑΣΙΑΗ

Κινηματογραφικός τουρισμός και οικονομική ανάπτυξη-Σ.ΓΟΥΡΓΟΥΛΙΑΝΗ

Ανάγκη για Επαναπροσδιορισμό του Τουρισμού ως "Δύναμη για το Καλό". Η Απάντηση της Ελλάδας στην Πρόκληση μέσα από τα Νέα Εργαλεία και Κατευθύνσεις του Σχεδιασμού-Α.ΤΟΥΦΕΓΓΟΠΟΥΛΟΥ, Ι.ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συζήτηση

Αίγινα: Τοπίο & Παραθερισμός-Π.ΠΑΠΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Δημόσιος Χώρος ως Τουριστικός Προορισμός: Συγκριτική Ανάλυση των Πλατειών της Μαδρίτης και της Αθήνας-Μ.ΔΑΤΣΕΡΗ

Slum Tourism: Η Περίπτωση των Favelas στο Ρίο Ντε Τζανέιρο-Χ.ΦΡΑΤΖΕΣΚΟΥ, Β.ΜΥΛΩΝΑ

Ειδικές Μορφές Τουρισμού: Disaster Tourism-Ε.ΚΟΜΝΗΝΟΥ, Δ.ΚΟΥΤΣΗ, Β.ΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Συζήτηση

17:00-17:30 Διάλειμμα-καφές

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

15:00-17:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Γ5

Συμμετοχικός Σχεδιασμός

(Προεδρείο: Κ.ΣΕΡΡΑΟΣ)

Η Συμμετοχή του Κοινού στη Λήψη Αποφάσεων στο Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος-Κ.ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Α.ΣΤΡΑΤΗΓΕΑ

Πολεοδομικός Σχεδιασμός στην Ελλάδα σε Αλλαγή Πλεύσης. Προς μια Πολύπλευρη Bottom Up Πορεία;-Κ.ΣΕΡΡΑΟΣ

Συζήτηση

Η Συμμετοχική Προσέγγιση στο Χωροταξικό Σχεδιασμό και η Συμβολή των Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας: Εξελίξεις από την Ελληνική Πραγματικότητα-Γ.ΣΩΜΑΡΑΚΗΣ, Α.ΣΤΡΑΤΗΓΕΑ

Κοινωνικά Κινήματα Πόλης και οι Χωρικές Διαστάσεις τους: Η Περίπτωση των Αυτοδιαχειριζόμενων Κοινωνικών Κέντρων στη Θεσσαλονίκη-Σ.ΝΤΑΛΙΟΥ, Π.ΧΑΤΖΗΠΡΟΚΟΠΙΟΥ, Γ.ΓΡΙΤΖΑΣ

Συζήτηση

17:00-17:30 **Διάλειμμα-καφές**

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

17:30-19:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Χωρικές Επιπτώσεις της Κρίσης

(Προεδρείο: Γ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ, Σ.ΠΑΥΛΕΑΣ)

Κρίση, Γεωγραφικοί Μετασχηματισμοί και Κατανάλωση Ενέργειας. Ξανασυζητώντας την Αθηναϊκή Πολυκατοικία-Φ.ΒΑΤΑΒΑΛΗ, Ε. ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Το Εμπορικό Τρίγωνο της Αθήνας Μεταβολές σε Περίοδο Κρίσης-Ε. ΜΕΛΙΜΠΙΑΝΑΚΗ, Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ, Ε.ΚΡΑΛΗ, Γ.ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Συζήτηση

Παγκόσμια και Τοπική Υφαρπαγή της Γης την Εποχή της Κρίσης-Β. ΜΑΚΡΥΤΙΑΝΝΗ, Χ.ΤΣΑΒΔΑΡΟΓΛΟΥ

Το Status Quo του Ευρωπαϊκού Αστικού Συστήματος-Σ. ΠΑΥΛΕΑΣ, Γ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

Δημόσιοι Χώροι-Χώροι Πρασίνου

(Προεδρείο: Α.ΓΟΣΠΟΔΙΝΗ, Σ.ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ- ΚΟΛΩΝΙΑ)

Το Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ. και άλλες Ιστορίες: Από την Ιδιωτικοποίηση του Χώρου στην Ιδιωτικοποίηση του Σχεδιασμού-Μ.ΜΑΡΚΟΥ

Όψεις Οικειοποίησης των Ελεύθερων Χώρων και Χώρων Πρασίνου στο Λεκανοπέδιο-Δ.ΛΙΑΜΕΤΗ, Ε.ΝΤΑΦΑ, Ε.ΣΠΑΝΟΓΙΑΝΝΗ, Ι.ΧΑΛΑΡΗΣ, Σ.ΧΑΛΔΕΖΟΥ

Πολιτικές για το Αστικό Πράσινο στις Μητροπολιτικές Περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης: Μια Συγκριτική Αξιολόγηση-Μ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Γ.ΓΕΜΕΝΕΤΖΗ

Συζήτηση

Διερεύνηση του Αστικού Μικροκλίματος στο Κέντρο μιας Μεσαίου Μεγέθους Ελληνικής Πόλης-Μ.ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ, Α.ΓΟΣΠΟΔΙΝΗ

Ο Ζωολογικός Κήπος των Τρικάλων ως Χώρος Αναψυχής και Γνωριμίας με την Άγρια Πανίδα: Οι Απόψεις των Επισκεπτών-Π.ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ, Σ.ΤΑΜΠΙΑΚΗΣ, Γ.ΤΣΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ, Χ.ΚΟΥΤΣΑΓΙΑ

Εθνικός Κήπος: Προστασία της Ταυτότητας των Ιστορικών Τόπων-Μ.ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ, Σ.ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ- ΚΟΛΩΝΙΑ

Συζήτηση

19:30-19:45

Διάλειμμα

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

17:30-19:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Μεταφορές-Βιώσιμη κινητικότητα II

(Προεδρείο: **Ε.ΝΑΘΑΝΑΗΛ, Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ**)

Τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) και οι Αδυναμίες Ενσωμάτωσης στην Ελληνική Πραγματικότητα-**Α.ΤΡΑΜΠΑ**

Ελλείψεις Μέτρων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στα Υφιστάμενα Επίπεδα Χωρικού Σχεδιασμού του Δήμου Βόλου-**Σ.ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ, Μ.ΓΚΟΓΚΑΣ, Ε.ΝΑΘΑΝΑΗΛ**

Συζήτηση

Διερεύνηση Δυνατοτήτων Διεύρυνσης της Ήπιας Μετακίνησης στην Πόλη του Βόλου-**Ε.ΧΛΕΜΠΟΥ, Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ**

Η Κινητικότητα των Ατόμων με Αναπηρίες στην Πόλη. Η Περίπτωση του Βόλου-**Β.ΓΕΩΡΓΑΛΑ**

Συζήτηση

Αίθουσα Γ5

Ειδική Συνεδρία: Χωρική Ανάπτυξη και Ανθρώπινο Δυναμικό II

(Προεδρείο: **Γ.ΨΥΧΑΡΗΣ, Θ.ΚΑΛΟΓΕΡΕΣΗΣ**)

Χωρικές Διακυμάνσεις των Μεταβολών της Απασχόλησης την Περίοδο της Κρίσης: Η Μέθοδος της Χωρικής Προσαρμοσμένης, βάσει του Εμπορίου, Ανάλυσης Απόκλισης-Συμμετοχής-**Π.ΑΡΤΕΛΑΡΗΣ, Δ.ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ**

Ανθρώπινος Παράγοντας και Χωρική Ανθεκτικότητα: Εμπειρίες από την Κλιματική Αλλαγή και την Οικονομική Κρίση-**Ε.ΘΩΙΔΟΥ**

Η Συμβολή ενός Σύνθετου Δείκτη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στην Ανάλυση Περιφερειακών Ανισοτήτων στον Ελληνικό Χώρο-**Π.ΠΑΝΤΑΖΗΣ, Ι.ΨΥΧΑΡΗΣ**

Συζήτηση

«Διπλή Διαρροή» Εγκεφάλων: Διερευνώντας τη Συνιστώσα των Εσωτερικών Μετακινήσεων στην Ελλάδα-**Λ.ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ, Θ.ΚΑΛΟΓΕΡΕΣΗΣ, Α.ΠΑΝΩΡΗ**

Η Επίδραση της Εκπαίδευσης και της Έρευνας στο Σύστημα Καινοτομίας της Αιγύπτου. Πολιτικές και Προοπτικές Βελτίωσης-**Ε.ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ, Π.ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ**

Συζήτηση

19:30-19:45

Διάλειμμα

Σάββατο, 26 Σεπτεμβρίου 2015

19:45-20:30 Κεντρική Ομιλία

Από το Χωρικό Σχεδιασμό του Τυπικού στο Χωρικό Σχεδιασμό του
Αμφιθέατρο Ουσιώδους: Υπάρχει Χώρος για τις Ζώνες Πολεοδομικής Καινοτομίας
στην Ελλάδα;-Ν.ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

20:30-21:00 Βραβεύσεις

22:00 Δείπνο

Κυριακή, 27 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Διαχείριση ακινήτων

(Προεδρείο: Ν.ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Η Μέθοδος της Ηδονιστικής Τιμολόγησης ως Εργαλείο «Διεκδίκησης» της Βιώσιμης Πόλης: Εφαρμογή στο Δήμο Καλαμαριάς-Δ.ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Συγκρούσεις Χωρικού Σχεδιασμού και Ιδιοκτησίας στην Ελλάδα και στις Η.Π.Α.-
Κ.ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Κ.ΤΣΑΝΤΖΑΛΟΣ

Συζήτηση

Οικονομική Αποτίμηση Των Δικαιωμάτων Ιδιοκτησίας σε Πλαίσιο Βιώσιμων Συμβάσεων Ανάπτυξης Δημόσιων Ακινήτων. Πρώτη Θεωρητική Προσέγγιση-
Σ.ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ, Ν.ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Αποτίμηση της Ανάπτυξης Συγκροτήματος Κατοικιών στο Μεταξουργείο, Αθήνα-
Μ.ΚΟΚΟΤΗ, Ν.ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη IV

(Προεδρείο: Δ.ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ, Ι.ΔΟΥΝΙΑ)

Κάθετη Εξειδίκευση στο Διεθνές Εμπόριο και Ελληνικό Παραγωγικό Σύστημα. Ποσοτική Προσέγγιση με τη Χρήση του Πίνακα Εισροών-Εκροών-Δ.ΦΟΥΤΑΚΗΣ

Οι Οικονομικές Δομές των Ελληνικών Νομών και τα Ιδιοσυγκρασιακά Χαρακτηριστικά των Επιχειρηματικών Κύκλων τους-Ε.ΔΟΞΑΚΗ, Δ.ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ, Ι.ΠΑΝΤΕΛΑΔΗΣ, Μ.ΤΣΙΑΠΑ

Συζήτηση

Εθνικό Σύστημα Χωρικού Σχεδιασμού από τη σκοπιά της Επιχειρηματικότητας-
Δ.ΤΣΑΛΚΑΔΡΑ, Ι. ΔΟΥΝΙΑ

Στρατηγικές Παγκοσμιοποίησης Μεγάλων Ελληνικών Επιχειρήσεων: Διαχρονικά Ευρήματα-Ε.ΚΑΡΝΑΒΟΥ,Ε.ΛΟΥΚΑ

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Κυριακή, 27 Σεπτεμβρίου 2015

09:30-11:30 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Πολιτισμός II

(Προεδρείο: Ν.ΒΟΓΙΑΖΙΔΗΣ, Α.ΔΕΦΝΕΡ)

Η “Έμβια Πόλη” στον Μεταπολεμικό Κινηματογράφο: Οι Περιπτώσεις της Αθήνας και της Ρώμης-Ν.ΜΑΝΤΑΣ, Α.ΔΕΦΝΕΡ, Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ

Εκπαιδεύοντας 20.000.000 Πολεοδόμους: Τα Βιντεοπαιχνίδια ως Πολυτροπικό Εκπαιδευτικό Εργαλείο Αστικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού-Σ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Γ.ΛΟΥΚΑΚΗΣ, Α.ΜΑΛΑΚΑΣΙΩΤΗ

Συζήτηση

Διερεύνηση της Χωρικής-Τοπιακής Διάστασης του Κινηματογραφικού Τοπίου: Μια Διαλεκτική Σχέση μεταξύ Αστικού και Φυσικού Τοπίου-Α.ΚΟΣΚΙΝΑ,Ν.ΧΑΣΑΝΑΓΑΣ

Από τη «Διατήρηση» του Παρελθόντος στη «Δημιουργία» ενός Διαρκούς Παρόντος: προς ένα Καινοτόμο Μοντέλο Διαχείρισης Πολιτισμικής Κληρονομιάς και Βιώσιμης Ανάπτυξης-Ι.ΠΟΥΛΙΟΣ

Συζήτηση

Αίθουσα Γ5

Ειδική Συνεδρία: Χωρική και περιφερειακή ανάλυση

(Προεδρείο: Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ)

Εκτίμηση της Αποδοτικότητας των Τεχνικών Υπηρεσιών Περιφέρειας Δ. Μακεδονίας με Χρήση της DEA-Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ, Η.ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, Σ.ΝΙΑΒΗΣ

Προσδιοριστικοί Παράγοντες και Αναπτυξιακή Εξέλιξη των Μικρών Πόλεων στην Ελλάδα-Α.ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ, Δ.ΤΣΙΩΤΑΣ

Χωρική Ανάλυση και Μελέτη της Δυναμικής των Περιφερειακών Αεροδρομίων στην Ελλάδα-Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ, Δ.ΤΣΙΩΤΑΣ, Α.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Συζήτηση

Προσδιορισμός Λειτουργικών Αστικών Περιοχών στην Ελλάδα βάσει των Ημερήσιων Μετακινήσεων με Σκοπό την Εργασία-Μ.ΣΤΕΦΑΝΟΥΛΗ, Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ

Τεχνική και Οικονομική Αξιολόγηση της Χωρικής Διασποράς των Φωτοβολταϊκών Συστημάτων στη Θεσσαλία-Σ.ΠΟΛΥΖΟΣ, Κ.ΠΑΠΑΛΙΤΣΑΣ

Μια Πολυκριτήρια Προσέγγιση για Χωροθέτηση ΧΥΤΑ: Η Περίπτωση του ΧΥΤΑ Ν. Τρικάλων-Μ.ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ

Συζήτηση

11:30-12:00

Διάλειμμα-καφές

Κυριακή, 27 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Α1

Θεσμικό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού ΙΙ

(Προεδρείο: **Χ.ΚΟΥΣΙΔΩΝΗΣ, Ε.ΑΝΤΩΝΙΟΥ**)

Οι Πρόσφατες Νομοθετικές Παρεμβάσεις Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού στον Τομέα των Τουριστικών Υποδομών σε Σύγκριση με την Ήδη Υπάρχουσα Χωροταξική και Πολεοδομική Νομοθεσία -**Α.ΖΟΥΚΑ**

Η Χωροταξική και Πολεοδομική Μεταρρύθμιση του Νόμου 4269/2014-**Ε.ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Ν.ΚΑΠΟΥΛΑ, Φ.ΣΑΜΑΡΑ**

Διοικητικές και Χωρικές Μεταρρυθμίσεις στην Α΄ Βάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση. Από τον «Καποδίστρια» στον «Καλλικράτη» -**Σ.ΒΕΖΥΡΙΑΝΝΙΔΟΥ**

Συζήτηση

Ρυθμιστικός Χωρικός Σχεδιασμός σε Τοπικό Επίπεδο στην Ελλάδα-Αξιολόγηση της Πολιτικής και της Υλοποίησής του, μέσα από το Εργαλείο των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ του Ν.2508/97 -**Σ.ΒΕΖΥΡΙΑΝΝΙΔΟΥ**

Τα Πρωτοσέλιδα και η Παραγωγή των Αυθαιρέτων-**Χ.ΚΟΥΣΙΔΩΝΗΣ**

Συζήτηση

Αίθουσα Α2

Βιοκλιματικός Σχεδιασμός-Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

(Προεδρείο: **Α.ΓΟΣΠΟΔΙΝΗ, Μ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ**)

Βιοκλιματική Αναβάθμιση Αστικών Υπαίθριων Χώρων σε μια Μεσαίου Μεγέθους Ελληνική Πόλη-**Μ.ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ, Α.ΓΟΣΠΟΔΙΝΗ**

Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιου νυχτερινού φωτισμού ιστορικών κέντρων μεσογειακών πόλεων. Ποσοτικές και ποιοτικές παράμετροι σχεδιασμού-**Π.ΤΣΙΝΑΡΗΣ, Θ.ΤΣΟΥΤΣΟΣ, Μ.ΜΑΝΔΑΛΛΑΚΗ**

Ενεργειακός Σχεδιασμός Πόλεων: Η Περίπτωση των Ενεργειακών Χωριών-**Μ.ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Β.ΤΣΙΛΙΝΗ**

Συζήτηση

Επενδύσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε Ιστορικούς Χώρους: Ηθικό Δίλημμα; - Διδάγματα από την Ελληνική Εμπειρία-**Ι.ΠΟΥΛΙΟΣ**

Αρχιτεκτονική για τη Σύγχρονη Πραγματικότητα, Μειώνοντας το Ενεργειακό Αποτύπωμα-**Β.ΓΕΩΡΓΑΛΑ**

Συζήτηση

Λήξη του Συνεδρίου

Κυριακή, 27 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Β2

Αστικό Τοπίο-Αρχιτεκτονική Τοπίου

(Προεδρείο: Α.ΣΑΠΟΥΝΑΚΗΣ, Α.ΔΕΦΝΕΡ)

Τοπίο, Άνθρωπος, Ταυτότητα-Έννοιες Αλληλοπροσδιοριζόμενες: Τα Παραδείγματα του Ντουμπάι και της Νέας Ζηλανδίας-Σ.ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΥ, Α.ΔΕΦΝΕΡ

Επιχειρώντας μια Χωροταξική Τυπολογία του Συλλογικού Φαντασιακού: Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον στα Κλασικά Παραμύθια-Τ.ΤΣΙΛΙΜΕΝΗ, Ν.ΧΑΣΑΝΑΓΑΣ, Α. ΠΑΤΕΡΑ

Συζήτηση

Εικαστική Αναπαράσταση Πόλης (Polis Painting): Ένας Μηχανισμός που Συνδυάζει Αφηγήσεις Πόλης, Αστική Ανάλυση, Αρχιτεκτονική και Ζωγραφική Έκφραση. Εφαρμογή στις Αόρατες Πόλεις του I. Calvino-Ε.ΤΣΑΚΙΡΗ

Τεχνικά Έργα και Αρχιτεκτονική Τοπίου-Μ.ΑΝΑΝΙΑΔΟΥ-ΤΖΗΜΟΠΟΥΛΟΥ, Α.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Μ.ΝΑΝΑ

Συζήτηση

Αίθουσα Β12

Γεωπληροφορική

(Προεδρείο: Γ.ΠΟΖΟΥΚΙΔΟΥ)

Ανάπτυξη Γεωπληροφορικού Συστήματος για τη Μελέτη της Χωροχρονικής Μετάβασης και Εξέλιξης των Παλαιών Οθωμανικών Συνοικιών στις Σημερινές Ενορίες της Θεσσαλονίκης-Σ.ΔΗΜΟΥΛΑ, Ι.Δ.ΔΟΥΚΑΣ

Ανάκτηση Δεδομένων Χρήσεων Γης από τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια για Χρήση τους σε Αστικά Μοντέλα. Πιλοτική Εφαρμογή στη Δ. Κ. Πυλαίας-Γ.ΠΟΖΟΥΚΙΔΟΥ, Ε.ΘΕΟΧΑΡΟΥΣ

Συζήτηση

Τηλεπισκόπηση και Ανάλυση του Αστικού και Περιαστικού Χώρου: Παραδείγματα και Εφαρμογές-Β.ΜΑΣΤΟΡΙΔΟΥ, Α.ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, Κ.ΣΤΑΜΟΥΛΙΔΗΣ

Γεωλογικοί Δείκτες στον Εντοπισμό Ορυκτών Πόρων-Θ.ΤΣΙΑΜΗΣ, Κ.ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ, Κ.ΠΕΡΑΚΗΣ

Συζήτηση

Λήξη του Συνεδρίου

Κυριακή, 27 Σεπτεμβρίου 2015

12:00-14:00 Παράλληλες συνεδρίες

Αίθουσα Γ5

Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα

(Προεδρείο: Η.ΧΟΥΣΤΗΣ)

Αξιολόγηση Στρατηγικών και Τυπολογίες Καινοτομίας Ελληνικών και Ευρωπαϊκών Περιφερειών-Η.ΧΟΥΣΤΗΣ, Γ.ΠΕΤΡΑΚΟΣ, Α.ΠΑΠΑΔΟΥΛΗΣ, Θ.ΜΠΑΡΤΖΑΝΑΣ, Σ.ΔΙΒΑΝΕ, Τ.ΛΕΒΕΝΤΗ,Χ.ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Αστικό Σύστημα Καινοτομίας: Ένας Νέος Ρόλος για την Πόλη;-Μ.ΜΑΡΚΑΤΟΥ, Ε.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Συζήτηση

Μηχανισμοί Υποστήριξης Ανοικτής Καινοτομίας και Συνεργατικών Επιχειρηματικών Μοντέλων: Η Περίπτωση του 'Wines of Athens'-Α.ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ

Επιπτώσεις της Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Κρίσης στην Ελληνική Δραστηριότητα Κατοχύρωσης Ευρεσιτεχνιών-Μ.ΜΑΡΚΑΤΟΥ, Α.ΒΕΤΣΙΚΑΣ

Συζήτηση

Λήξη του Συνεδρίου

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗ. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΥΠΟΛΕΙΣ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΟΛΗΣ.

Σοφία Χρ. Φουσέκη

Αγρονόμος και Τοπογράφος Μηχανικός ΕΜΠ, Msc Γεωπληροφορικής, Υπ. Δρ. Ε.Μ.Π.

Βασίλειος Ελευθερίου

Αγρονόμος και Τοπογράφος Μηχανικός ΕΜΠ, MSc Υπότροφος Πανεπιστημίου Hafencity Universitat of Hamburg(HCU), Υπ. Δρ. Ε.Μ.Π.

Ευθύμιος Μπακογιάννης

Αγρονόμος και Τοπογράφος Μηχανικός ΕΜΠ, MSc, Δρ. Ε.Μ.Π.

Περίληψη

Η βιομηχανική δραστηριότητα είναι πλέον σημαντική παραγωγική δραστηριότητα αφού έχει τεράστιες πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στο σύνολο της οικονομίας κάθε χώρας, συμβάλλει ουσιαστικά στην ισόρροπη ανάπτυξη και δημιουργεί θέσεις εργασίας σε ανειδίκευτο και ειδικευμένο προσωπικό. Τα τελευταία 30 χρόνια, παρατηρείται μια σημαντική αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της βιομηχανίας, με αποτέλεσμα η βιομηχανία της χώρας, να κυριαρχείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις που κάνουν πολύ μεγάλη προσπάθεια να σταθούν ανταγωνιστικά σε ένα ανοιχτό και αβέβαιο διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Η οικονομική κρίση της περιόδου, έχει επηρεάσει τη βιομηχανία. Παρατηρείται στα πλαίσια αυτής μείωση της βιομηχανικής παραγωγής και σε πολλές περιπτώσεις διακοπή της λειτουργίας πολλών επιχειρήσεων αλλά και ταυτόχρονη μείωση του ενδιαφέροντος για επενδύσεις. Να τονιστεί ότι, το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής βιομηχανίας είναι εγκατεστημένο στην περιφέρεια Αττικής και λειτουργεί με μια σειρά προβλημάτων που μειώνουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητά της.

Σταδιακά, η πίεση για καλύτερη ποιότητα ζωής μέσα στον οικιστικό ιστό οδήγησε σε αυστηρούς περιορισμούς στη λειτουργία των επιχειρήσεων και σε απαγορεύσεις με τελικό αποτέλεσμα την απομάκρυνσή τους, χωρίς όμως να υπάρχουν οι υποδοχές μετεγκατάστασης ούτε οι υποδομές για την απρόσκοπτη λειτουργία τους. Έτσι συχνά παρατηρείται το φαινόμενο όπου, οι βιο-

μηχανικές περιοχές μεταφέρονται σε περιοχές εκτός σχεδίου με πολύ δυσμενείς όρους, ευνοώντας έτσι το φαινόμενο της διασποράς και της αλλοίωσης των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος. Η εθνική πολιτική, κρίθηκε ατελέσφορη όσον αφορά στις πολιτικές που εφάρμοσε για την απομάκρυνση της βιομηχανίας από τον οικιστικό ιστό.

Δεδομένου της αναγκαιότητας της βιομηχανίας, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργία της κάτω από ειδικά διαμορφωμένες συνθήκες δύναται να συντελέσει σημαντικά στην ανάπτυξη. Στα πλαίσια αυτά, κρίνεται αναγκαίος ο σχεδιασμός ενός πολεοδομικού μοντέλου βιομηχανικής πόλης. Το μοντέλο αυτό, είναι δομημένο έτσι ώστε να προωθεί την ομαλή σύνδεση βιομηχανίας και οικισμού και επιπρόσθετα, να ικανοποιεί τις ανάγκες του οικισμού σε ποιότητα ζωής αλλά και περιβαλλοντική ισορροπία. Βασικό σημείο για το σχεδιασμό του μοντέλου, υπήρξε η βιομηχανική πόλη των Άσπρων Σπιτιών αλλά και λοιπές ευρωπαϊκές βιομηχανικές πόλεις.

Λέξεις Κλειδιά: Πολεοδομικό Μοντέλο, Βιομηχανική Πόλη, Πολεοδομική Οργάνωση, Αστικές Αναπλάσεις, Ευρωπαϊκές Βιομηχανικές Πόλεις, Ελληνικές Βιομηχανικές Πόλεις και Οικισμοί.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Βιομηχανική Επανάσταση, ήταν ένα ιδιαίτερα σύνθετο σύστημα ραγδαίων μεταβολών και ανακατατάξεων - τεχνικών, οικονομικών, κοινωνικών και πνευματικών - οι οποίες οδήγησαν στην εμφάνιση της "εκβιομηχανισμένης" (industrialized) κοινωνίας στη Μεγάλη Βρετανία μεταξύ των ετών 1760 - 1860. Την αλλαγή αυτή ακολούθησαν ανάλογες, αλλά όχι και ταυτόσημες βιομηχανικές επαναστάσεις και στις άλλες ευρωπαϊκές κοινωνίες που από την αγροτική μορφή τους επέφεραν την εκβιομηχανισή τους. Ιδιαίτερα επηρεάστηκε η Γαλλία και οι ΗΠΑ, σε σχέση με το τρόπο λειτουργίας και ανάπτυξης της οικονομίας και της δομής της κοινωνίας.

Οι βιομηχανικές χώρες ανταγωνίζονται μεταξύ τους, ενώ μεγαλώνουν οι διαφορές ανάμεσα σ' αυτές και στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, που παραμένουν αγροτικές. Οι πόλεις γίνονται μεγαλύτερες και πολλοί πληθυσμοί μετακι-

νούνται μέσα στην Ευρώπη αλλά και έξω από αυτή. Δημιουργείται ένα νέο κοινωνικό στρώμα, οι εργάτες, και στις ευρωπαϊκές κοινωνίες κυριαρχούν οι αστοί, που ζητούν να συμμετέχουν στην πολιτική εξουσία. Την ίδια περίοδο αναπτύχθηκε παράλληλα με την βιομηχανία και ο τομέας της επικοινωνίας, αλλά και αυτός των μεταφορών. Οι άνθρωποι μετακινούνται από την ύπαιθρο στις πόλεις (αστικοποίηση). Οι βιομηχανικές πόλεις μεγαλώνουν. Στις πόλεις πολλοί βρίσκουν δουλειά στα εργοστάσια, στις περιοχές όπου γίνεται το εμπόριο και υπάρχουν τράπεζες. Τέλος, να επισυναφτεί ότι, οι εργάτες ζούσαν σε άσχημες συνθήκες και δεν είχαν σίγουρη και σταθερή δουλειά. Οι περισσότερες πόλεις δεν ήταν έτοιμες να δεχτούν τόσο πληθυσμό (δεν υπήρχαν συστήματα ύδρευσης, αποχέτευσης, υπηρεσίες καθαριότητας κ.ά.).

Στις πρώτες βιομηχανικές πόλεις που δημιουργήθηκαν στις κορυφές λόφων υπήρχαν 30 με 40 εργοστάσια. Γύρω από τα εργοστάσια βρίσκονταν μικρά, φτωχικά εργατικά σπιτάκια, στα οποία οι άνθρωποι ζούσαν μέσα στην αθλιότητα και το θάνατο. Γύρω από τα σπίτια των εργατών υψώνονταν τα εργοστάσια, ενώ πυκνά μαύρα σύννεφα υψώνονταν πάνω από την πόλη. Έτσι περιγράφει το Μάντσεστερ της Αγγλίας ο Γάλλος ιστορικός και διπλωμάτης Αλέξις ντε Τοκβίλ. Αλλά, και ο βρετανός συγγραφέας Κάρολος Ντίκενς στο μυθιστόρημά του Δύσκολοι Καιροί περιγράφει μια βιομηχανική πόλη, το Κόκταουν. Ήταν μια βιομηχανική πολιτεία από κόκκινα τούβλα, με μηχανές και ψηλές καμινάδες και ένα ποτάμι στο οποίο έτρεχε βρώμικο κόκκινο νερό από τις μπογιές. Οι άνθρωποι έμπαιναν και έβγαιναν όλοι την ίδια ώρα κάθε μέρα για να πάνε να κάνουν την ίδια δουλειά. Το Κόκταουν ήταν έτσι, καταλήγει ο Ντίκενς, γιατί υπήρχε η βιομηχανία που του έδινε ζωή.

Η Βιομηχανική Επανάσταση υπήρξε μια από τις χειρότερες φάσεις που πέρασε η διαβίωση των ανθρώπων στην πόλη, καθώς ο δηλητηριώδης καπνός σκέπαζε τα πάντα, ενώ τα ποτάμια δηλητηριάζονταν και οι καπνοί από τον άνθρακα κολλούσαν παντού. Στην «παλαιότεχνηκή» πόλη, όπως την ονομάζει ο Λιούις Μάμφορντ, στο έργο του *The City in History*, η ζωή ήταν ανθυγιεινή, υποβαθμισμένη, απάνθρωπη.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

Μετά το τέλος της Γαλλικής Επανάστασης (1789) και καθ' όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα, ο τομέας της βιομηχανίας αναπτύσσεται ταχύτατα, επηρεάζοντας έτσι μια σειρά παραγόντων που αφορούν στη ζωή της πόλης. Οι τεχνολογικές εξελίξεις στις γραμμικές καλλιέργειες, που εξασφάλιζαν υψηλή γεωργική απόδοση, στη δημιουργία εκτεταμένων σιδηροδρομικών γραμμών, στην καθιέρωση της χρήσης της ατμομηχανής στις μεταφορές, καθώς και στην υπερπόντια ναυσιπλοΐα. Τα νέα μέσα μεταφοράς, ενίσχυσαν τη μετανάστευση προς τις άλλες ηπείρους με κύριο αποτέλεσμα τη βαθμιαία στρατιωτική, πολιτική και οικονομική παρακμή των παραδοσιακών ευρωπαϊκών περικλεισμένων πόλεων. Οι συνθήκες αυτές ήταν αναμενόμενο να οδηγήσουν στη πλήρη κατεδάφιση των τειχών και στην επέκταση της οριοθετημένης μέχρι τότε πόλης προς τα ήδη αναπτυσσόμενα προάστια.

Οι παραπάνω παράγοντες συντέλεσαν σε πρωτοφανείς συγκεντρώσεις πληθυσμού σε αστικά κέντρα. Η μεγάλη πυκνότητα κατοίκων δημιούργησε ανεπαρκείς συνθήκες φωτισμού, αερισμού, υπαίθριων χώρων και ελλειπείς εγκαταστάσεις υγιεινής. Κάτω από αυτές τις συνθήκες αρχίζει και δημιουργείται το ενδιαφέρον στο κοινωνικό σύνολο για την ανάγκη βελτίωσης της εργατικής κατοικίας. Από το 1804, ο Ledoux έχει την ιδανική του πόλη στο Chaux. Η μελέτη αυτή, μπορεί να θεωρηθεί ως μία από τις πρώτες προσπάθειες βιομηχανικής αρχιτεκτονικής, καθώς ενοποιεί συνειδητά τις παραγωγικές μονάδες με τις εργατικές κατοικίες. Σε όλη τη διάρκεια του 19ου αιώνα αναπτύχθηκαν διάφορες μελέτες για βιομηχανικές πόλεις και ουτοπικές κοινότητες, με σημαντικότερες αυτές των Fourier και Godin.

Ήταν μόλις το 1829 όταν, ο Charles Fourier, ανέπτυξε το όραμά του «Νέος Βιομηχανικός Κόσμος». Πρόκειται για τη δημιουργία ιδανικών κοινοτήτων ή φαλαγγών (Phalanx), που στεγάζονται σε ένα και μοναδικό κτίριο, το οποίο και ονομάζεται φαλανστήριο (Phalanstery). Το φαλανστήριο, ήταν σχεδιασμένο έτσι ώστε να λειτουργεί στην ύπαιθρο, μιας και η οικονομία τη δεδομένη εποχή στηριζόταν κατά κύριο λόγο στη γεωργία και συμπληρωματικά στην ελαφρά βιομηχανία. Επί της ουσίας, το φαλανστήριο επρόκειτο για μια πόλη μινιατούρα, χωρίς ανοιχτούς δρόμους εκτεθειμένους στο φυσικό περιβάλλον.

Αντιθέτως, το φαλανστήριο περιλάμβανε καλυμμένους διαδρόμους που κάλυπταν την επικοινωνία σε όλα τα μέρη του συνολικού κτιρίου.

Στη συνέχεια των ριζοσπαστικών απόψεων του Fourier επένδυσε ο Godin, ο οποίος και το 1870 δημιούργησε το Familestere. Πρόκειται για μια μικρότερη έκδοση του μοντέλου του Fourier, με τη διαφορά ότι αυτή τη φορά η εφαρμογή του πολεοδομικού μοντέλου γίνεται σε μια καθαρά βιομηχανική πόλη, την Guise της Γαλλίας, η οποία διέθετε το δικό της εργοστάσιο σιδήρου. Στα πλαίσια του μοντέλου του Godin, ο οικισμός περιλάμβανε τρία συγκροτήματα κατοικιών και πληθώρα κοινόχρηστων εγκαταστάσεων. Καθένα από αυτά τα συγκροτήματα, περιέκλειε μια κεντρική αυλή, που φωτιζόταν από πάνω. Επί της ουσίας, η αυλή αυτή αντικατέστησε τους διαδρόμους του φαλανστηρίου. Εν κατακλείδι, ο Godin διατήρησε σε γενικές γραμμές την οργάνωση της φάλαγγας, με τη μόνη διαφορά ότι αντικατέστησε τη γεωργική φύση της παραγωγής από τη βιομηχανική και εγκατέλειψε το μοντέλο της κοινοτικής ζωής, το οποίο έδωσε τη θέση του στην οικογενειακή αυτονομία.

Τον 20ο αιώνα, παρατηρείται άνθιση της ιδέας της κηπούπολης¹⁶. Οι αφητηρίες της ιδέας αυτής, ποικίλουν και ανάγονται σε διάφορους τομείς. Αρχικά οι νέες τεχνολογίες σε συνδυασμό με την γενικότερη αντίδραση προς την μέχρι τότε δεδομένων βιομηχανική πόλη οδήγησαν στην ανάγκη για νέα πολεοδομικά μοντέλα με περισσότερη έμφαση στο επίπεδο της ποιότητας της ζωής. Στο ίδιο συνετέλεσαν την τελευταία δεκαετία του 19ου αιώνα οι ριζικές αλλαγές στην μετακίνηση, με κομβικά σημεία την ένταξη του σιδηρόδρομου (1863) και το ηλεκτρικό τραμ (1884). Τα τύπου picturesque προάστια με κήπους τα οποία εμφανίζονται ως φυσικές μονάδες επέκτασης των ήδη υπαρχόντων πόλεων έρχονται να εδραιώσουν την αναγκαιότητα των οργανωμένων κηπουπόλεων. Τέλος, το γεγονός ότι υπάρχουν αρκετές ιδιαίτερα αναπτυγμένες εργατικές πόλεις δίπλα στους εργοστασιακούς χώρους (Pullman City, στο Σικάγο, δίπλα στο εργοστάσιο της Palace Car Company και η Bournville City στο εργοστάσιο ζαχαροπλαστικής George Cadbury στην Αγγλία) καθιστά αναγκαία την λήψη μέτρων που θα εξασφαλίσουν ένα βιώσιμο επίπεδο ζωής στις περιοχές αυτές. Έτσι καθίσταται αναγκαία η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου μοντέλου πόλης που δεν είναι άλλο από τη κηπούπολη.

Το 1898, ο Howard, πρότεινε το μοντέλο της Κηπούπολης (Rurisville) με κυρίαρχο στόχο να καταπολεμηθούν οι θλιβερές συνθήκες των μεγάλων βιομηχανικών πόλεων. Κατόπιν σύγκρισης πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων πόλης και υπαίθρου, πρότεινε την Κηπούπολη, που συνδυάζει κατά κάποιον τρόπο και τα δύο, για να εμποδίσει αφενός τον υπερπληθυσμό και την αύξηση της φτώχειας στις μεγάλες πόλεις και αφετέρου την πνευματική στέρωση στην ύπαιθρο. Πρόκειται για μια νέα μέθοδο οργάνωσης των επεκτάσεων των πόλεων, με ένα προσδιορισμένο εκ των προτέρων σχέδιο. Αυτό, όφειλε να προβλέπει την θέση των δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων και την σταδιακή αστικοποίηση της γης, σύμφωνα με τα δεδομένα του σχεδίου. Να τονιστεί ότι, ο νεωτερισμός συνίσταται στην έννοια του ανοιχτού αλλά παράλληλα οργανωμένου σχεδίου της πόλης, που επεκτείνεται ελεγχόμενα αλλά και στην αυτόνομη ανάπτυξη μιας οικιστικής ενότητας επιχειρησιακού μεγέθους, όπου ο αστικός και βιομηχανικός – αγροτικός κόσμος συνυπάρχουν αρμονικά.

Πιο αναλυτικά, το μοντέλο του Howard περιγράφει μια διάταξη ακτινωτών δομών με ομόκεντρα οργανωμένες περιοχές. Στο κέντρο υπάρχει ένας κήπος, τον οποίο περιβάλλουν δημόσια κτίρια και πολιτιστικά ιδρύματα. Η ευρύτερη περιοχή περιστοιχίζεται από ένα πάρκο με όρια ένα κυκλικό γυάλινο μέγαρο που στεγάζει όλη την εμπορική δραστηριότητα. Ακολουθούν ομόκεντρες λωρίδες, που αποτελούν την κατοικημένη περιοχή, η οποία διαρρέεται από μια μεγάλη λεωφόρο. Στον εξωτερικό δακτύλιο της Κηπούπολης βρίσκονται οι εργοστασιακές εγκαταστάσεις, οι αποθήκες και οι αγορές. Η εξυπηρέτηση των κατοίκων και οι οποιοσδήποτε μεταφορές γίνονται μέσω κυκλικού σιδηροδρομικού δικτύου. Επιπρόσθετα, μια ζώνη πρασίνου, απαλλαγμένη από κτίσματα, απλώνεται γύρω από την Κηπούπολη και προορίζεται για γεωργική χρήση και εγγυάται την επάρκεια τροφής της πόλης.

Ο Tony Garnier, γεννημένος στη Λυών (1869) – ένα από τα βιομηχανικά κέντρα του 19ου αι. με οργανωμένο συνδικαλιστικό κίνημα – αποτύπωσε στο σχέδιό του τα οράματα των «Ουτοπιστών Σοσιαλιστών», του Sain-Simon, του Fourier και της Société des Amis του Emile Zola. Έτσι το 1904 ανέπτυξε τις ιδέες του για «Μια Βιομηχανική Πόλη» (Une Cite Industrielle). Το σχέδιο του Garnier, αποτυπώνει μια πόλη σοσιαλιστική, χωρίς τέχνη και ατομική παρουσία, χωρίς εκκλησία, στρατώνες, αστυνομία και δικαστήρια. Το διοικητικό κέ-

ντρο της πόλης αποτελείται από μουσείο, βιβλιοθήκη, στάδιο, το ρομβοειδές Κτίριο των Συνελεύσεων με χώρους συγκέντρωσης, των σωματείων και του Κοινοβουλίου, αμφιθέατρα, θεατρική αίθουσα, αίθουσες κινηματογραφικών προβολών, για τις πολιτιστικές δραστηριότητες των εργατικών επιτρόπων. Πιο συγκεκριμένα, η βιομηχανική ζώνη καταλαμβάνει τη χαμηλότερη στάθμη του εδάφους, ενώ η πόλη απλώνεται προς ένα υψίπεδο πάνω από την κοιλάδα. Η σιδηροδρομική γραμμή ενώνει το βιομηχανικό τμήμα της πόλης με το κέντρο, την περιοχή των κατοικιών καθώς και το ιστορικό κομμάτι της πόλης. Όλα τα διοικητικά και δημόσια κτίρια εντάσσονται στη περιοχή που οριοθετείται το κέντρο. Να τονιστεί ότι, στην ίδια περιοχή βρίσκονται και μεγάλες αίθουσες συγκεντρώσεων. Έτσι, εκπληρώνεται το σοσιαλιστικό όραμα του Garnier.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τόσο ο προγραμματισμός όσο και η κατασκευή οικισμών για τη διανομή εργατών, είναι ένα ζήτημα άρρηκτα συνδεδεμένο με τη βιομηχανική επανάσταση και πιο συγκεκριμένα, με τα πρώιμα χρόνια αυτής. Κορυφώνεται στα μέσα του 19ου αιώνα με συγκροτημένο σχεδιασμό που ξεπερνά τα μέχρι τότε ουτοπικά πολεοδομικά μοντέλα. Ο σχεδιασμός αυτός, αρχικά βρίσκει ευρεία εφαρμογή στις εκτεταμένες νέες ή παλιές βιομηχανικές πόλεις της Κεντρικής Ευρώπης και ιδιαίτερα στην ευρύτερη περιοχή της Αγγλίας.

Η Ελλάδα, ακολούθησε, όπως και στην εκβιομηχάνισή της, την πορεία της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Στις δύο κύριες βιομηχανικές πόλεις του 19ου αιώνα, στην Ερμούπολη και στον Πειραιά, ο πληθυσμός αυτός ζούσε με όρους αυτό στέγασης και τουλάχιστον στον Πειραιά, σε κακές συνθήκες όχι μόνον κατά τον 19αίωνα αλλά έως και τον Μεσοπόλεμο. Οι πρώιμες εργατικές συνοικίες των ελληνικών πόλεων, βρίσκονταν λίγο πιο έξω από τα πολεοδομικά τους κέντρα και τις πρώτες σχεδιασμένες αστικές περιοχές κατοικίας.

Τέσσερις πρωτοποριακές εταιρείες έκτισαν, μεταξύ των ετών 1875 και 1930, εργοστάσια τα οποία συνόδευσαν με εργατικούς οικισμούς. Είναι η Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου η οποία δημιούργησε, το 1875, το μεγαλύτερο μεταλλευτικό-μεταλλουργικό συγκρότημα της χώρας έως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και το μοναδικό της εποχής που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί βαριά βιομηχανία. Εκεί δημιουργήθηκε σειρά οικισμών στο Λαύριο και

στα μεταλλευτικά κέντρα της Καμάριζας και Πλάκας μαζί με τα εργοστάσια μεταλλουργίας. Στη Δραπετσώνα και την Ελευσίνα γεννήθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα, μέσα σε μία δεκαετία βιομηχανικά συγκροτήματα χημικών και τσιμέντων, τα οποία κυριάρχησαν στη συνέχεια στους τομείς τους και στην οικονομία για πολλές δεκαετίες. Στα τρία από αυτά τα εργοστάσια: της Ανώνυμου Ελληνικής Εταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων Δραπετσώνας, της Ανωνύμου Εταιρείας Τσιμέντων “Τιτάν” και της Ανώνυμου Ελληνικής Εταιρείας Οίνων και Οινοπνευμάτων “Βότρυς” ιδρύθηκαν εργατικοί οικισμοί κατά τις δεκαετίες του 1910 και 1920. Οι τρεις μεσοπολεμικοί αυτοί οικισμοί, μαζί με τους οικισμούς του Λαυρίου είναι τα μοναδικά παραδείγματα οικοδόμησης οργανωμένων συγκροτημάτων εργατικών κατοικιών, από βιομηχανικές εταιρείες στα αστικά κέντρα.

Το πρώτο σοβαρό πείραμα οργανωμένης δόμησης στην Ελλάδα, ξεκίνησε στα μεταλλεία του Λαυρίου. μεταλλουργική δραστηριότητα στη Λαυρεωτική είχε αρχίσει με έρευνες απ’ το 1860 για την αξία των αρχαίων σκωριών, που κατέληξαν στην ίδρυση της Ιταλογαλλικής εταιρείας Ilarion Roux et Cie (1865-1873). Ο εργατικός οικισμός του Κυπριανού στη νότια πλευρά των μονάδων μεταλλουργίας, προοριζόταν να στεγάσει υπαλλήλους, μηχανικούς και εργάτες της εταιρείας, και αξίζει να τονιστεί ότι, σχεδιάστηκε μαζί με το εργοστάσιο και κτίστηκε ως μία ενότητα με αυτό. Ο οικισμός αυτός, μπορεί να μην ήταν ο μοναδικός, από τις εργατικές συνοικίες του Λαυρίου, αλλά ήταν ο πλέον εντυπωσιακός και πλήρης συγκροτημένος σε ολοκληρωμένο πολεοδομικό σχέδιο σε άμεση σχέση με τις μεταλλουργικές μονάδες.

Οι άλλοι δύο οικισμοί, τα Σπανιόλικά· το πρώτο “εργατικό χωριό” του Λαυρίου, κτίστηκε το 1865 στην πλαγιά του λόφου του Αγίου Ανδρέα, για να στεγάσει τους εκ Καρθαγένης Ισπανούς καμινευτές των εργοστασίων του λιμανιού και το Νυχτοχώρι, κατά μία τοπική παράδοση, το Νυχτοχώρι ήταν αυτοσχέδιος οικισμός αυθαιρέτων κατοικιών κτισμένος από μεταλλωρύχους, οι οποίοι δεν είχαν πρόσβαση στα οργανωμένα συγκροτήματα, στην ανατολική πλευρά της πόλης.

Το χημικό εργοστάσιο λιπασμάτων, οξέων και υαλουργίας, τα “Λιπάσματα”, ιδρύθηκε το 1909 στη νοτιοδυτική άκρη της Δραπετσώνας, δίπλα στη θάλασ-

σα. Λίγο μετά την έναρξη της λειτουργίας του, άρχισε η κατασκευή ενός οικισμού για τους εργάτες και υπάλληλους του συγκροτήματος. Ο βασικός πυρήνας του συνοικισμού δημιουργήθηκε την περίοδο 1910-1918, δίπλα στις μονάδες παραγωγής, στο βόρειο τμήμα του οικοπέδου της εταιρείας. Αργότερα από το 1922 και μέχρι το 1935, κτίστηκαν κάποια ακόμα κτίρια καθώς και το σχολείο. Συνολικά τα “Οικήματα” όπως ονομάστηκε ο οικισμός στέγαζαν περί τα 325 άτομα. Το τοπογραφικό διάγραμμα του συγκροτήματος, του 1938 δίνει τη δυνατότητα ανασύστασης της πολεοδομικής μορφής των οικημάτων.

Ο οικισμός απλωνόταν σε ένα τραπεζοειδούς σχήματος πλάτωμα της βόρειας πλευράς του χώρου σε έκταση 40 περίπου στρεμμάτων. Περιελάμβανε κατοικίες εργατών και υπαλλήλων, γυμναστήριο και σχολείο. Η πολεοδομική διάταξη καθοριζόταν από έναν απόλυτα ορθογώνιο κάναβο με προσανατολισμό βορρά-νότου. Η θέση των ενοικιαστών εργατών και τεχνιτών στις κατοικίες είχε σχέση με τη θέση τους στην ιεραρχία της επιχείρησης ενώ τα υπαλληλικά στελέχη δεν κατέβαλαν ενοίκιο. Ανάμεσα στις μονάδες παραγωγής και τις κατοικίες παρεμβαλλόταν μία κενή έκταση και το συγκρότημα των δημοτικών σφαγείων του Πειραιά. Η περιοχή των κατοικιών χωρίζεται από το εργοστάσιο με δρόμο ο οποίος ένωνε την Δραπετσώνα με την ακτή. Τα οικήματα των υπαλλήλων βρίσκονταν στη νοτιοανατολική γωνία του συνοικισμού. Ήταν πέντε κτίρια, εκ των οποίων τα τέσσερα στη σειρά, σε πανταχόθεν ελεύθερη διάταξη και μοιρασμένα μεταξύ τους οικόπεδα. Δύο από αυτά χτίστηκαν το 1913 και δύο το 1916. Πρόκειται για κτίρια διώροφα, πέτρινα με τετράριχτη στέγη και κάλυψη από κεραμίδια. Κάθε κτίριο αποτελείτο από δύο κατοικίες και κάθε κατοικία από τρία δωμάτια, μαγειρείο, λουτρό, πλυντήριο. Στα τοπογραφικά σχέδια, στις πίσω πλευρές των οικοπέδων διακρίνονται μικρά παραλληλόγραμμα που πιθανόν ήσαν βοηθητικοί χώροι. Το πέμπτο κτίριο, τοποθετημένο προς την μεριά του εργοστασίου, όμοιο με τα άλλα τέσσερα, πιθανότατα ήταν το σπίτι των τμηματάρχων. Στα βόρεια της ενότητας των οικημάτων των υπαλλήλων, ακριβώς μετά από τις πίσω αυλές, βρίσκονταν το “Γυμναστήριον”.

Στην Ελευσίνα ιδρύθηκε από το 1902 το πρώτο εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου για σιδηροπαγή κονιάματα ή οπλισμένο σκυρόδεμα (μπετόν-αρμέ), ενός οικοδομικού υλικού το οποίο μόλις είχε εισαχθεί στη χώρα. Το συγκρό-

τημα της “Τιάν” κτίστηκε στη δυτική ακτή της πόλης. Ελάχιστα στοιχεία έχουν εντοπιστεί μέχρι στιγμής για τον οικισμό αυτόν. Το συγκρότημα κτίστηκε στη δυτική άκρη του βιομηχανικού οικοπέδου της “Τιάν”, στους πρόποδες του λόφου, έξω από την πόλη επάνω από την ακτή. Καταλάμβανε ένα μακρόστενο οικόπεδο διαμορφωμένο με λιθόκτιστους τοίχους αντιστήριξης σε δύο επίπεδα. Τα οικήματα αναπτύχθηκαν γραμμικά σε αυτό. Η επικοινωνία με την πόλη γινόταν μέσω του εργοστασίου. Τα οικήματα αποτελούνταν από γραμμικά αναπτυσσόμενες συστοιχίες διωρόφων κτισμάτων με δύο σειρές κατοικιών, μία στο ισόγειο και μία στον όροφο. Η κάθε συστοιχία έφερε αριθμηση και ονομαζόταν “μπλοκ”.

Μεταξύ του “Ελαιουργείου” και του λίγο μεταγενέστερου εργοστασίου τσιμέντων “Τιάν” ιδρύθηκε το 1898 η Οινοποιητική και Οινοπνευματοποιητική Εταιρεία Χαρίλαος και Σία. Από το 1906, το εργοστάσιο λειτούργησε ως Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων “Βότρυς”. Η επιλογή κατασκευής του εργατικού οικισμού συνδυάζεται με την έλευση των προσφύγων από την Μικρά Ασία μετά το 1922. Μέσα στο μικρό βιομηχανικό οικόπεδο των 17 στρεμμάτων δεν υπήρχε χώρος για την ανάπτυξη οικιστικών συγκροτημάτων. Μάλλον με αυτό το δεδομένο η εταιρεία προχώρησε στην κατασκευή του οικισμού στη βόρεια Ελευσίνα και όχι εντός του εργοστασίου. Μετά την έλευση των προσφύγων από τη Μικρά Ασία το 1922, η “Βότρυς” ανέγειρε εργατικό οικισμό στην Άνω Ελευσίνα, στη διασταύρωση των σημερινών οδών Ελευθερίου Βενιζέλου και Πίνδου. Ο οικισμός πιθανόν οικοδομήθηκε το 1923-1924. Σε πρώτη φάση κατοικήθηκε από πρόσφυγες εργάτες του εργοστασίου και στη συνέχεια οι κατοικίες διατέθηκαν και σε μη Μικρασιάτες. Έχει σημασία να τονισθεί ότι ο επικεφαλής της εταιρείας, Επαμεινώνδας Χαρίλαος, το 1923 είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων η οποία ανέλαβε το έργο της οικοδόμησης των προσφυγικών οικισμών σε όλη τη χώρα. Ο οικισμός τελικά παρέμεινε στη μνήμη της Ελευσίνας ως “Οικήματα Χαριλάου”. Το συγκρότημα αποτελείται από τρία μακρόστενα κτίρια με σήμανση Α, Β και Γ. Τα δύο πρώτα ήταν διώροφα και το τρίτο ισόγειο. Τα διώροφα διέθεταν επτά ανά όροφο διαμπερείς κατοικίες των δύο δωματίων με προσανατολισμό βορρά-νότου. Συνολικά τα δύο διώροφα διέθεταν 28 κατοικίες

Τα Άσπρα Σπίτια Παραλίας Διστόμου βρίσκονται στο Νομό Βοιωτίας και είναι οικισμός του Δημοτικού διαμερίσματος Διστόμου του ομώνυμου Καποδιστριακού Δήμου . Αποτελείται σήμερα από 1.072 κατοικίες συνολικής επιφάνειας 115.000 μ² και 30 καταστήματα, κτίρια κοινής ωφέλειας, συνολικής επιφάνειας 15.500μ² .Έχει εκτεταμένο ασφαλτοστρωμένο και πλακοστρωμένο δίκτυο οδών. Οι δρόμοι παίρνουν τα ονόματά τους από τους ήρωες της μυθολογίας και της ιστορίας της Ελλάδας. Υπάρχουν, επίσης, δρόμοι με ονόματα συγγραφέων, ενώ τα συγκροτήματα διαμερισμάτων έχουν ονόματα βουνών, νησιών, πόλεων της Πελοποννήσου και Μακεδονίας. Η περίμετρος της πόλης σχηματίζει λατινικό «L» με το κάτω μέρος του να συνορεύει με την θάλασσα. Η εταιρεία που δημιουργήθηκε πήρε το όνομα Αλουμίνιο της Ελλάδος, αρχικά απασχολούσε 1.000 εργαζομένους και για την στέγαση αυτών και των οικογενειών των, το 1961 ανέθεσε στον αρχιτέκτονα Κωνσταντίνο Δοξιάδη τον σχεδιασμό μίας πρωτότυπης μικρής πολιτείας. Ο Κ. Δοξιάδης σχεδίασε μια παραδοσιακή αλλά και σύγχρονη πόλη με ομοιόμορφα λευκά πέτρινα σπίτια που διαμόρφωσαν γειτονιές με πεζοδρόμια, πλατείες και ελαιόδεντρα από την απαλλοτριωμένη έκταση. Την ίδια μορφή διατήρησαν και οι επόμενοι αρχιτέκτονες Λεμπέσης, Μασουρίδης, Φωτιάδης. Το κτίσιμο του Οικισμού σε διάφορες περιόδους δημιούργησε και την ποικιλία κατηγοριών - τύπων σπιτιών, με όλα τα προβλήματα που αυτό συνεπάγεται, αλλά και τη συνεχή επιδίωξη για βελτίωση της ποιότητας διαμονής. Μέσα από συνεχείς επεκτάσεις και βελτιώσεις η πόλη έφτασε στη σημερινή της μορφή μετά και από την κατεδάφιση των πολύ παλιών κατοικιών στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και την πώληση των διαμερισμάτων "ΜΕΤΕΩΡΑ" το 2000. Η νέα αυτή πόλη πήρε το όνομα ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ, η ονομασία δόθηκε από αναφορές ξένων αρχαιολόγων, συγγραφέων και την εικονογραφημένη περιήγηση του αυστριακού Ludwig Salvator το 1870.

Η Λάρυμνα είναι παραθαλάσσιος οικισμός στον Βόρειο Ευβοϊκό κόλπο και βρίσκεται 130 χλμ περίπου, βόρεια, βόρεια ανατολικά της Αθήνας και βρίσκεται σε υψόμετρο 5μ. Κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι ο οικισμός εφάπτεται με το εργοστάσιο μεταλλουργίας ΛΑΡΚΟ. Στη Λάρκο ζουν και εργάζονται περίπου 1.000 άτομα. Η πλειοψηφία των εργαζομένων ζει μαζί με τις οικογένειές τους στον οικισμό του εργοστασίου που χτίστηκε το 1950. Το εργοστάσιο της ΛΑΡ-

ΚΟ εγκαταστάθηκε στην περιοχή στα τέλη της δεκαετίας του 40. Το μικρό φαροχώρι που βρίσκεται ακριβώς απέναντι, η Λάρυμνα, μετατράπηκε στο χώρο που φιλοξενούσε τους χιλιάδες εργαζομένους. Οι κατοικίες των εργατών είναι οργανωμένες σε μπλόκ πολυκατοικιών και η γενικότερη πολεοδομική οργάνωση του οικισμού δεν φέρει αξιοσημείωτα πολεοδομικά στοιχεία και η δόμησή του είναι ιδιαίτερη σε σημείο που μπορεί να χαρακτηριστεί και ως «άναρχη».

Το Δίστομο είναι μία ημιορεινή Κωμόπολη στο νοτιοδυτικό τμήμα του νομού Βοιωτίας, στη δημοτική ενότητα του Καλλικρατικού δήμου Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας. Ο πραγματικός πληθυσμός του οικισμού, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, είναι 3.345 κάτοικοι. Ο οικισμός οργανώνεται σε ζώνες υπαίθριες, ημιυπαίθριες και κλειστές, που δημιουργούν ένα ενιαίο σύνολο. Οι ζώνες αυτές κατεβαίνουν την πλαγιά παράλληλα στις υψομετρικές καμπύλες, έχοντας κοινό πλάτος και διαχωρίζονται από τοίχους 50 εκατοστών. Οι όγκοι των μονάδων καθορίζονται από τις εκάστοτε ανάγκες, ενώ τα δημόσια κτίσματα με τις αυλές τους εισχωρούν στις τρεις ζώνες. Οι παραλλαγές των μονάδων, που σχηματίζουν τις ενότητες του κτισμένου χώρου και διαμορφώνουν τους δρόμους, έχουν στόχο αφ' ενός στην εξωτερική ομοιογένεια, απαραίτητη για την επιζητούμενη αστικότητα (urbanity) και αφ' ετέρου στην ποικιλία των τύπων που καλύπτουν τις διαφορετικές ανάγκες στο εσωτερικό των ενοτήτων. Το συγκρότημα σχεδιάστηκε με ένα σύστημα από διαδοχικές παράλληλες ζώνες όπου εναλλάσσονται χώροι ιδιωτικοί και δημόσιοι, υπαίθριοι και κλειστοί. Οι ζώνες που έχουν όλες το ίδιο πλάτος, ορίζονται από παράλληλες μ' αυτές λιθοδομές 0,50μ. Κάθετα σ' αυτές τις παράλληλες εναλλασσόμενες ζώνες και διήκουν αγωγοί-ζώνες ενέργειας (θέρμανση, ηλεκτρισμός, νερό, αποχέτευση) ανά 12μ. που παραλαμβάνουν και τις εγκαταστάσεις. Οι διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, μηχανικοί, υπάλληλοι, εργοδηγοί και εργάτες, στεγάστηκαν ανάλογα με τις ανάγκες τους σε χώρους και όχι σε ολοκληρωμένες απομονωμένες περιοχές.

Ο Καρελλάς είναι οικισμός της ανατολικής Αττικής που βρίσκεται ανατολικά του Υμηττού ανάμεσα στο Κορωπί και την Παιανία, κοντά στην βιομηχανική ζώνη της Παιανίας. Αν και βρίσκεται πιο κοντά στην Παιανία ανήκει διοικητικά στον δήμο Κρωπίας. Ο οικισμός αποτελείται κυρίως από νεόκτιστα σπίτια.

Αναπτύχθηκε ραγδαία μετά την κατασκευή του νέου αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα και σύμφωνα με την απογραφή του 2001 έχει 1.634 κατοίκους. Ο πληθυσμός έχει σημειώσει ραγδαία αύξηση τα τελευταία χρόνια, κάτι που χαρακτηρίζει γενικότερα τις περιοχές των Μεσογείων.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ - ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Είναι γεγονός ότι, από τα μέσα του 18ου αιώνα και για 200 χρόνια, η Ευρώπη γνώρισε τεράστια αστική ανάπτυξη και βιομηχανική επέκταση, που επικεντρώνεται γύρω από περιοχές με εύκολα προσπελάσιμους και εκμεταλλεύσιμους φυσικούς πόρους, όπως είναι ο άνθρακας, ο σίδηρος και το νερό. Η παράδοση της βιοτεχνίας και του εμπορίου, μαζί με άλλα ενεργητικά ιστορικά στοιχεία, όπως η θέση μεγάλων ποτάμιων συστημάτων, διευκόλυναν την ανάπτυξη αυτή, που τροφοδοτείται από συνεχείς εφευρέσεις και ταχεία εκβιομηχάνιση. Η αστική ανάπτυξη οδήγησε σε σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές, δημιουργώντας πιέσεις στις υποδομές, την οικογενειακή ζωή, κοινωνικές σχέσεις, και τη διακυβέρνηση που δεν είχε προηγούμενο. Βιομηχανικές πόλεις, που δημιουργήθηκαν υπό την έλλειψη βασικού σχεδιασμού, αποτέλεσαν χώρους συνωστισμού και ανάπτυξης διαφόρων νόσων, πρότυπα αστικής αθλιότητας και εστίες κοινωνικής αποδιάρθρωσης, στοιχεία δίχως προηγούμενα. Η εκβιομηχάνιση και η εντατικοποίηση της αστικοποίησης που συντελέστηκε, εμπειρείχαν πολυπληθείς εσωτερικά και διεθνή κινήματα ανθρώπων, αλλά και αλλαγές στο τομέα των αγορών με βασικό αντικείμενο τα εμπορεύματα. Η αυξημένη συγκέντρωση πληθυσμού στις βιομηχανικές περιοχές, ο άνισος καταμερισμός του πλούτου, αλλά και η εμφάνιση και ανάπτυξη νέων επαγγελμάτων, οδήγησε σε αύξηση της ανάγκης και της διεύρυνση ανισότητας, κατέστησαν αναγκαία τη δημιουργία νέου συστήματος τοπικής αυτοδιοίκησης κατά το 19ο αιώνα, στις βιομηχανικές πόλεις.

Συγκεντρωτικά, οι τέσσερις πιο άμεσες συνέπειες για τις βιομηχανικές πόλεις στην Ευρώπη ήταν:

- Η περιβαλλοντική υποβάθμιση των αστικών χώρων εξαιτίας των συνθηκών που δημιούργησαν τα βιομηχανικά φουγάρα, αλλά και η άναρχη και πυκνή δόμηση. Τα εξερχόμενα χημικά αλλά και η έλλειψη οργανωμένου δικτύου α-

ποβλήτων ενίσχυσαν και αυτά την διαδικασία της σταδιακής υποβάθμισης του αστικού και περιαστικού χώρου.

- Η εξάντληση των φυσικών πόρων, που τροφοδότησαν αρχικά την βιομηχανική επανάσταση, εξαιτίας ορθολογικής αξιοποίησης αυτών.
- Ενδεχόμενη βιομηχανική παρακμή, με τις ακόλουθες οικονομικές αλλαγές και ανακατατάξεις.
- Υπερβολικά μεγάλες συγκεντρώσεις ανθρώπων αλλά και ιδιαίτερα αυξημένη πυκνότητα δόμησης κτιρίων, στοιχείων που αργότερα και ειδικά στις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα κρίθηκαν ατελέσφορες.

Αναλύοντας το θεσμό των βιομηχανικών πόλεων, μετά το πέρας του σταδίου της πτώσης τους, παρατηρείται πληθυσμιακή αποδυνάμωση αλλά και παρακμή των διαθέσιμων υποδομών τους. Από πολεοδομική οπτική γωνία, η πρώην βιομηχανική πόλη, εμφανίζει συνήθως κάποιου τύπου άναρχη δόμηση, καθώς κατά κύριο λόγο παρατηρείται ραγδαία ανάπτυξη της πόλης κατά την εκβιομηχάνιση, με αποτέλεσμα ο ρυθμός αστικής επέκτασης να είναι τέτοιος έτσι ώστε, να καθιστά αδύνατη τη σύνδεσή του με κάποιου είδους στρατηγικό σχεδιασμό. Επιπρόσθετα, στην πρώην βιομηχανικές πόλεις, συχνά εμφανίζονται και συνθήκες εσωτερικής ερήμωσης, καθώς ο αστικός ιστός επεκτείνεται στα προάστια, τα οποία στη συνέχεια αποτελούν και πόλο έλξης καθώς κατά κύριο λόγο απέχουν από τις βιομηχανικές περιοχές. Να τονιστεί δε ότι, κατά τη διάρκεια αποβιομηχανοποίησης των πόλεων αυτών, εμφανίζονται συνθήκες οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής αναταραχής. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι πόλεις που εκβιομηχανίστηκαν με ταχύτατους ρυθμούς, αναπτύχθηκαν χωρίς κάποιου είδους πολιτιστική ταυτότητα και συχνά πυκνά χωρίς σεβασμό προς το φυσικό τοπίο και το φυσικό περιβάλλοντα χώρο.

Αποτέλεσμα όλων αυτών, για το σύγχρονο ευρωπαϊκό χώρο ήταν, η δημιουργία πόλεων που ναι μεν κατά την περίοδο της βιομηχανικής εποχής παρείχαν οικονομική άνθιση και ευημερία, αλλά κατά την εκβιομηχάνιση αποκαλύφθηκε ότι απλά επρόκειτο για πόλεις δίχως ποιότητα ζωής, αλλά και χωρίς κανένα σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον. Βέβαια, να επισυναφτεί ότι, τα προβλήματα αυτών των πόλεων προσδιορίστηκαν σχετικά γρήγορα και ξεκίνησαν

οι διαδικασίες ανάπτυξής τους. Οι πόλεις αυτές παρέμειναν βιομηχανικές πόλεις και κατόπιν ανάπτυξης, απλά αυτή τη φορά η ανάπτυξή τους έγινε οργανωμένα και σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Είναι γεγονός, ότι οι πόλεις αυτές κατά τη μεταβιομηχανική περίοδο τους, μια περίοδο που διανύουν μέχρι και σήμερα, συνέχισαν να έχουν τη βιομηχανία ως κινητήριο μοχλό, αλλά δεν παρέλειψαν να αναπτύξουν και άλλους τομείς, όπως αυτούς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των επιστημών. Έτσι, οι άλλοτε αποκλειστικά βιομηχανικές πόλεις, σήμερα αποτελούν μοντέρνες βιομηχανικές πόλεις με υψηλή ποιότητα ζωής αλλά και πολλές δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης και εξέλιξης.

Επτά ευρωπαϊκές πόλεις το Eindhoven, το Leipzig, η Βρέμη, το Sheffield, το Belfast, το Bilbao, το Τορίνο και το Saint-Étienne. Όλες αυτές οι πόλεις, εμφανίζουν τέσσερα κοινά χαρακτηριστικά:

- Μεγάλης σημασίας βιομηχανική ιστορία
- Αστική ανάπτυξη χωρίς σχεδιασμό
- Σοβαρή απώλεια τμημάτων της βιομηχανίας κατά την αποβιομηχανοποίησή τους
- Κατακόρυφη μείωση του πληθυσμού κατά την αποβιομηχανοποίησή τους
- Κρίση οικονομικής βιωσιμότητας

Οι πόλεις αυτές, σταδιακά και μέσα από ένα σύνολο πολεοδομικών ρυθμίσεων αλλά και οικονομικών, κατάφεραν να ανακάμψουν. Οι πόλεις αυτές, πέρασαν από τρία κύρια στάδια:

1. Εκβιομηχάνιση
2. Αποβιομηχανοποίηση
3. Πολεοδομικές ρυθμίσεις και ανάπτυξή τους

Η πόλη του Eindhoven με 210.000 κατοίκους, η πέμπτη μεγαλύτερη πόλη της Ολλανδίας, αποτελεί μια αξιοσημείωτη περίπτωση αναπτυξιακού μοντέλου βασισμένη στη γνώση. Πριν από λιγότερο από 25 χρόνια, το Αϊντχόβεν ήταν μια βιομηχανική πόλη βαθιά κτυπημένη από την οικονομική και κοινωνική κρίση λόγω των διαδικασιών αποβιομηχανοποίησης. Από τότε, η πόλη μαζί με την περιβάλλουσα περιοχή της έχει επιτυχώς εκ νέου επαναπροσδιορίσει

τον εαυτό της ως τον σημαντικότερο τεχνολογικό κόμβο της Ολλανδίας. Η επιτυχής οικονομική της ανάπτυξη δεν στηρίζεται μόνο στην τεχνολογία, αλλά έχει προσεκτικά συμπληρωθεί και συγχωνευθεί με δραστηριότητες που συνδέονται με το δημιουργικό σχεδιασμό, που θεωρείται απαραίτητος για την οικονομική ανταγωνιστικότητα. Η τωρινή οικονομική «πολιτική φιλοσοφία» στην περιφέρεια του Eindhoven αναπτύχθηκε ως απάντηση της βιομηχανικής ύφεσης. Οι πολιτικές και τα κίνητρα λειτουργούν σε διαφορές χωροταξικές κλίμακες: από τον δήμο του Eindhoven προς τα δια-συνοριακά δίκτυα. Ένας από τους στόχους της δημοτικής οικονομίας και της κοινωνικής πολιτικής είναι η ανάπτυξη της «ποιότητας του τόπου» του εσωτερικού της πόλης.

Το Leipzig, είναι μια πόλη που ανήκει στο κρατίδιο της Σαξονίας, στη Γερμανία. Από πολεοδομικής όψεως, το Leipzig, αποτελεί μια πόλη που συνεχώς συρρικνώνεται από το 1996, ένα φαινόμενο που επιταχύνθηκε και υλοποιήθηκε από την μετά-σοσιαλιστική μετάβαση το 1989. Έτσι, δημιουργήθηκε ο όρος της «διάτρητης πόλης» (“perforated city”), με στόχο να περιγράψει μια νέα εποχή των πόλεων, η οποία χαρακτηρίζεται από την ταυτόχρονη ύπαρξη δημογραφικής παρακμής και άναρχης αστικής εξάπλωσης. Ο στρατηγικός σχεδιασμός που ακολουθήθηκε, δύναται να αναλυθεί σε τρεις βασικούς άξονες:

- Διατήρηση και διαφύλαξη της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Δημιουργία χώρων πρασίνου και ανοιχτών χώρων, με σκοπό την αντικατάσταση των ερειπωμένων οικισμών.
- Υποστήριξη και δημιουργία μιας μικρό-κλίμακας ιεράρχησης των κέντρων.

Οι σχεδιαστές του Leipzig, προσπάθησαν να προωθήσουν μια μάλλον μοναδική και ολοκληρωμένη μέθοδο διαχείρισης της συρρίκνωσης με τρεις βασικούς στόχους:

- διατήρηση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος στο κέντρο της πόλης,
- τη μείωση της αστικής πυκνότητας μέσα από τη δημιουργία πράσινων και ελεύθερων χώρων και
- τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της πόλης και των κέντρων της.

Η Βρέμη είναι μια είναι μια Χανσεατική πόλη στη βορειοδυτική Γερμανία. Πρόκειται για μια πόλη πλήρως εξαρτημένη από το εμπόριο και την βιομηχανία και διαθέτει σημαντικό λιμάνι στο ποταμό Weser. Η Βρέμη αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση ως προς την πολεοδομική της ανάπτυξη. Από το 19ο αιώνα, παράλληλα και με τις υπόλοιπες γερμανικές πόλεις, η Βρέμη παρουσίασε ραγδαία αύξηση του πληθυσμού της. Η αύξηση αυτή, τροφοδοτήθηκε από την εκβιομηχάνιση και την άνθηση του εξωτερικού εμπορίου. Ήδη το 1880 ο πληθυσμός είχε ξεπεράσει το όριο των 100.000 κατοίκων, ενώ το 1930 πλησίαζε τους 350.000 κατοίκους. Η πληθυσμιακή αυτή αύξηση οδήγησε στην ανάγκη για ολοένα και περισσότερες κατοικίες.

Στόχος των σχεδιαστών ήταν εξ αρχής, η στρατηγική αποκατάσταση της πόλης αλλά και η αξιοποίηση του ήδη υπάρχοντος βιομηχανικού δυναμικού τόσο από θέμα εγκαταστάσεων αλλά και από θέμα πληθυσμού, ενώ σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερη σημασία είχε και η ομαλή πληθυσμιακή και χωρική ανάπτυξη. Ειδικότερα, το σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη της Βρέμης περιλάμβανε, την δημιουργία ελκυστικών περιοχών για την χρήση αυτών από εγκαταστάσεις υπηρεσιών και βιομηχανίας, την επαναχρησιμοποίηση βιομηχανικών θέσεων και των ήδη υπαρχόντων υποδομών, την εκ νέου αξιοποίηση και διεύρυνση του αεροδρομίου, την ανάπτυξη και επαναχρησιμοποίηση του λιμένα και την ανάπτυξη θέσεων υποδοχών βιομηχανικών πάρκων. Μια άλλη κατεύθυνση που δόθηκε για την επίτευξη του γενικότερου στόχου, ήταν και η αναδιαμόρφωση και επέκταση του αεροδρομίου της πόλης, η οποία εξελίχθηκε στα μέσα του 20ου αιώνα, και στόχευε στην απόκτηση αυτονομίας της πόλης ως προς τις μετακινήσεις

Το Sheffield είναι μια βιομηχανική, βρίσκεται στην ενότητα του South Yorkshire. Συνδυάζοντας την ισχυρή βιομηχανία, τις νέες τεχνολογίες αλλά και τις εξελικτικές τάσεις στηριζόμενες στις διάφορες εφευρέσεις που έγιναν, το Sheffield έγινε μια από τις κορυφαίες βιομηχανικές πόλεις της βιομηχανικής επανάστασης. Όσον αφορά στην πληθυσμιακή εξέλιξη της πόλης, η βιομηχανική επανάσταση οδήγησε σε μεγάλη άνοδο του πληθυσμού, η οποία επεκτείνεται από το 1801 έως και 1851, όπου ο πληθυσμός από 60.000 έφτασε σχεδόν τους 161.000. Η μεγάλη αλλά και σύντομη αυτή αλλαγή, οδήγησε στην ανάγκη για άμεση αντιμετώπιση του οικιστικού ζητήματος. Ο πληθυσμός ο-

λοένα και αυξανόταν και οι οικιστικοί υποδοχείς σε περιοχές γύρω από την βιομηχανία και από τα ορυχεία, ήταν περιορισμένοι. Οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις ολοένα και αυξανόντουσαν, με αποτέλεσμα να υπάρχει πρόβλημα για μελλοντική έλλειψη εκτάσεων για κατοικίες.

Το 1970, δεδομένου της άναρχης δόμησης στο σύνολο της πόλης, αλλά και της έλλειψης ξεκάθαρων χώρων βιομηχανίας και οικισμού, ξεκίνησε η διαδικασία της ανάπλασης της ευρύτερης περιοχής. Η ανάπλαση αυτή περιλάμβανε την κατεδάφιση ολόκληρων περιοχών με μεμονωμένες κατοικίες, για να δημιουργηθούν στη συνέχεια ομαδικές εργατικές κατοικίες όπως είναι τα διαμερίσματα του Park Hill, Hyde Park, Kelvin και Norfolk Park. Η ανάπλαση αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας απρόσωπης πόλης με πολλά στοιχεία παραγκούπολης σε αυτή και έτσι περιήλθε η δραματική μείωση του πληθυσμού καθώς πλέον οι συνθήκες διαβίωσης δεν ήταν το ίδιο ευνοϊκές όπως προηγουμένως.

Στα πλαίσια ανάκτησης της θέσης της ως βιομηχανική πόλη, κρίθηκε αναγκαίο να δοθεί έμφαση στον επανασχεδιασμό της πόλης, γεγονός που κατέστησε αναγκαίες κρίσιμες αστικές αναπλάσεις, με βασικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής αλλά και το συνδυασμό του αστικού πρασίνου με την βιομηχανία. Οι πολεοδομικές παρεμβάσεις που προγραμματίστηκαν αναλύονται σε αναπλάσεις που έγιναν στο πολεοδομικό και ιστορικό κέντρο της πόλης, αναπλάσεις που πραγματοποιήθηκαν στις γειτονιές αλλά και αυτές που έγιναν για να καλυφθεί το χάσμα μεταξύ των γειτονιών, αλλά και τροποποιήσεις ως προς το ζήτημα της κατοικίας και κυρίως τη μορφή αυτής.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΟΛΗΣ

Το πολεοδομικό μοντέλο βάσει του οποίου θα αναπτυχθεί η υπό σχεδίαση βιομηχανική πόλη, πρόκειται για ένα γενικευμένο μοντέλο ανάπτυξης. Βασικοί στόχοι, που κρίνεται απαραίτητο να πληρούνται από το πολεοδομικό αυτό μοντέλο, είναι οι ακόλουθοι:

- Δημιουργία ενός Μητροπολιτικού Πόλου, ανταγωνιστικού σε διεθνές επίπεδο

- Εφαρμογή των αρχών της αειφορίας για κοινωνική ευημερία, μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, προστασία και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος
- Κάλυψη αναγκών των γύρων περιοχών για χώρους πρασίνου και αναψυχής, χώρων περίθαλψης, εκπαίδευσης, πολιτισμού και άλλων κοινωνικών υποδομών
- Επιλογή χρήσεων γης που θα προσελκύσουν επενδύσεις αξιοποιώντας το άριστο ανθρώπινο δυναμικό της ευρύτερης περιοχής.

Το πολεοδομικό μοντέλο αρθρώνεται σε τέσσερις βασικούς πυλώνες χρήσεων γης και δραστηριοτήτων. Ο πρώτος πυλώνας, που αποτελεί και τον πυρήνα της πρότασης, είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας σε ανταγωνιστικούς τομείς που ανήκουν στο γενικότερο τομέα της βιομηχανίας. Οι χρήσεις αυτές (Βιομηχανία) θα δώσουν στην αξιοποίηση της έκτασης την απαραίτητη δυναμική ώστε να αποτελέσει σημείο αναφοράς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ο δεύτερος πυλώνας αποτελείται από πρότυπες, υψηλής ποιότητας υποδομές στους τομείς της ενέργειας, των απορριμμάτων και του πρασίνου που θα ενισχύσουν και θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη. Έχουν ως κύριους στόχους την προστασία του περιβάλλοντος, τη μείωση της επιβάρυνσης στις υφιστάμενες αστικές υποδομές λόγω ύπαρξης των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, την προώθηση υψηλού επιπέδου ζωής αλλά και την εξασφάλιση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του νέου μητροπολιτικού πόλου.

Ο τρίτος πυλώνας περιλαμβάνει υπηρεσίες που μπορούν να πλαισιώσουν το σχεδιασμό όπως υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας αλλά και τοπικά κέντρα με υπηρεσίες, εμπόριο, υποδομές σε υγεία και εκπαίδευση. Τέλος, ως τελευταίος πυλώνας έρχεται η σταδιακή διάθεση χώρων κατοικίας, οι οποίες θα πλαισιώνουν το βασικό χαρακτηριστικό της πόλης, που είναι η βιομηχανία, και θα υλοποιούνται και θα επεκτείνονται κατόπιν μελέτης και έρευνας των αναγκών της ολότητας της πόλης. Η δόμηση που θα ακολουθείται θα είναι οργανωμένη και σε κάθε περίπτωση θα υπακούει στους βασικούς κανόνες και στις αρχές της βιώσιμης πόλης και κατ' επέκταση της ανάπτυξης. Το πολεοδομικό μοντέλο της βιομηχανικής πόλης, θα έχει χαρακτηριστήρα ανάπτυξης μικτών χρήσεων. Στο μοντέλο ανάπτυξης οι προτεινόμενες

χρήσεις περιλαμβάνουν την βιομηχανία, την κατοικία και το εμπόριο, αλλά και λοιπές χρήσεις γης όπως εκπαίδευση, έρευνα, περίθαλψη και γραφεία επιχειρήσεων, εμπόριο τοπικής και διατοπικής εμβέλειας, αλλά και τεχνικές και περιβαλλοντικές υποδομές.

Σε γενικές γραμμές, το 20% περίπου της συνολικής έκτασης, θα ανήκει στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, το 20% της γης διατίθεται για κατοικία, ενώ το 50% της έκτασης αφορούν ανοιχτούς δημόσιους και πράσινους χώρους και το 10% θα καλύπτεται από εμπορικές χρήσεις και λοιπές υπηρεσίες. Η ορθολογική διαχείριση απορριμμάτων, ενέργειας και νερού είναι απαραίτητη για την δημιουργία ενός βιώσιμου αστικού συνόλου. Η βιομηχανική αυτή πόλη στοχεύει στο να ισοδυναμεί με ένα μητροπολιτικό πάρκο. Σε αυτό το πλαίσιο, η αλληλεξάρτηση μητροπολιτικού πάρκου και αστικής ανάπτυξης έχει κεντρικό ρόλο στο πολεοδομικό μοντέλο.

Βασικός πυλώνας της δομικής ανάπτυξης της πόλης εκτός της βιομηχανικής δραστηριότητας, είναι οι χώροι αστικού πρασίνου. Οι χώροι αυτοί, καθορίζονται από μια κεντρομόλο δομή όμοια με αυτή που εμφανίζεται και στους οικισμούς. Στη περίπτωση αυτή, κάθε επίπεδο αναφοράς, έχει κατεύθυνση προς ένα «μικρό κέντρο» που εντάσσει στο εσωτερικό του χώρους αστικού πρασίνου και δημόσιους χώρους και αποτελεί τον κεντρικό πυρήνα του συνόλου. Έτσι αυτά τα μικρά κέντρα γίνονται δορυφόροι σε ένα "μεγαλύτερο κέντρο". Αυτά τα μεγαλύτερα κέντρα προσανατολίζονται (λειτουργικά) προς ένα "πρώτο κέντρο".

Το οικιστικό δίκτυο, αποτελείται από τέσσερις συνολικά, πολεοδομικές ενότητες, ανά δύο όμοιες. Σε ότι αφορά, το δίκτυο μεταφορών, ο κεντρικός οδικός άξονας της πόλης, επιτρέπει τη διέλευση οχημάτων αλλά και μέσων μαζικής μεταφοράς. Επί της ουσίας, πρόκειται για ένα διάδρομο διέλευσης διάφορων οχημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ελαφρών σιδηρόδρομων (LRT), τραμ και λεωφορείων ταχείας διέλευσης (BRT) αλλά και διέλευση των πεζών και των ποδηλάτων. Προτεραιότητα κατά το σχεδιασμό δίνεται στις ειδικά διαμορφωμένες λωρίδες κίνησης των πεζών και των ποδηλάτων, αλλά και στο περιβάλλοντα χώρο που διαχωρίζει τις διαφορετικές λωρίδες μεταξύ τους. Το

συνολικό πλάτος του δρόμου ανέρχεται στα 40 περίπου μέτρα. Ο κύριος δρόμος κάθε πολεοδομικής ενότητας, θα είναι σχεδιασμένος έτσι ώστε να περιορίζει την ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων και να είναι ενισχυμένος από συχνές διατομές με ορθά σχεδιασμένες διαβάσεις πεζών. Το συνολικό πλάτος του δρόμου ορίζεται στα 20 μέτρα περίπου. Είναι γεγονός ότι, οι τοπικοί δρόμοι σε κατοικημένες γειτονιές, συχνά χρησιμοποιούνται ως χώροι για αναψυχή και παιχνίδι. Οι δρόμοι αυτοί θα πρέπει να παρέχουν ασφάλεια και να είναι φιλόξενοι χώροι για περπάτημα. Στα πλαίσια αυτά, οι δρόμοι στο εσωτερικό των πολεοδομικών ενότητων, δύναται να συνδυάζουν εγκαταστάσεις διαχείρισης των ομβρίων, σημεία με επέκταση του κρασπέδου, σημεία ελέγχου της ταχύτητας αλλά και οργανωμένο δίκτυο ποδηλατοδρόμων.

Εντός των μεγάλων οικοδομικών τετραγώνων, προβλέπεται η ύπαρξη δρόμων. οι δρόμοι αυτοί δεν θα επιτρέπουν τη διέλευση οχημάτων, παρά μόνο για ανάγκες στάθμευσης και η δομή τους θα είναι τέτοια έτσι ώστε να αναπτύσσονται οι ελάχιστες δυνατές ταχύτητες οχημάτων. Να επισυναφτεί ότι, το συνολικό πλάτος αυτών των δρόμων, δεν ξεπερνά τα 6 μέτρα. Για την υπό σχεδιασμό βιομηχανική πόλη, προβλέπεται η εφαρμογή του πρότυπου που προβάλλεται από την *National Association of City Transportation Officials (NACTO)*, η οποία, το 2011 συνέθεσε ένα σχέδιο πρότυπου ποδηλατοδρόμου γνωστού και ως *Urban Bikeway Design Guide* το οποίο επαναπροσδιορίστηκε το 2013. Να επισυναφτεί ότι, για τη δεδομένη πόλη, σημείο αναφοράς αποτελεί το δίκτυο χώρων αστικού πρασίνου το οποίο αναλύεται σε ομόκεντρους κύκλους που ξεκινούν από το πολεοδομικό κέντρο αυτής και καταλήγουν στα όριά της.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δεδομένου των οικονομικών συγκυριών της περιόδου που διανύουμε κρίνεται σκόπιμο η ομοιόμορφη ανάπτυξη όλων των περιφερειών. Στα πλαίσια αυτά, κάθε περιφέρεια πέραν του διοικητικού κέντρου θα πρέπει να έχει και ένα οικονομικό κέντρο, με στοιχεία βιομηχανικής παραγωγής. Οι βιομηχανίες στην Ελλάδα με ελάχιστες εξαιρέσεις είναι διάσπαρτα δομημένες. Βέβαια υπάρχουν και τα βιομηχανικά πάρκα. Η δημιουργία βιομηχανικών πάρκων απλά

«κρύβει» το ζήτημα της ανοργάνωτης δόμησης, δεν το λύνει. Η εξέλιξη του οικιστικού δικτύου στην Ελλάδα, δεν είναι πάντοτε προβλέψιμη. Η δημιουργία οργανωμένων οικιστικών υποδοχέων δύναται να περιορίσει το ζήτημα της άναρχης και ανεξέλεγκτης δόμησης. Πέραν αυτού, η δημιουργία βιομηχανικών οικισμών, δρα εποικοδομητικά τόσο στο κοινωνικό σύνολο αλλά και στο περιβάλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Anckar, D. (1999). "Homogeneity and smallness: Dahl and Tufte Revised", *Scandinavian Political Studies*, Vol, 22, No 1.

Andersen, G. J. (1997). "The Scandinavian Welfare Model in Crisis? Achievements

and Problems of the Danish Welfare State in an Age of Unemployment and Low Growth", *Scandinavian Political Studies*, Vol, 20, No 1.

Andersen, H. T. & van Ronald, K. (2003), "New Trends in urban policies in Europe: evidence from the Netherlands and Denmark" *Cities*, vol 20, no 2, pp.77-86.

Andersen, H. T. (2006). "Urban competition and urban crisis: Urban Politics in Denmark" Research Paper no 7/06, Department of Society and Globalization, Roskilde University Denmark.

Bach, St. (2000). *Decentralisation and privatization in municipal services. The case of health services*. Geneva: International Labour Office.

Back, H. (1996). "Decentralisation, Privatisation and Representativeness in Local Government", in Bogason, P., *New Modes of Local Organizing: Local Government Fragmentation in Scandinavia*.

Bennet, R., J. (1990). *Decentralization, intergovernmental relations and market: towards a post welfare agenda*, in *Decentralization, local Governments, and markets: towards a post welfare Agenda*. Oxford: Clarendon.

Blumenfeld, H. (1967). *The modern Metropolis*. London: MIT press.

Bogason, P. (1996). *New Modes of Local Organizing: Local Government Fragmentation in Scandinavia*. New York: Nova Science Publishers.

- Bogdandy, A. von (2004). "Globalization and Europe: How to square Democracy, Globalization and International law", *European Journal of International Law*, vol. 15, No 5.
- Bontje, M. (2001). "Dealing with Deconcentration: Population Deconcentration and Planning Response in Polynucleated Urban Regions in North-west Europe", *Urban Studies*, vol. 38, no.4, pp. 769-785.
- Brenner, N., & Theodore, N. (2002). *Spaces of Neoliberalism, urban restructuring in North America and Western Europe*. Blackwell Publishing.
- Bulmer, S (1989). "Territorial Government" in Smith, G., Paterson, W. & Merkl, P. (eds), *Developments in west German Politics*, Basingstoke: Macmillan.
- Bundgaard, U. & Vrangbaek, K., (2007). "Reform by Coincidence? Explaining the Policy Process of Structural Reform in Denmark", in *Scandinavian Political Studies*, vol 30, no 4.
- Butler, T. & Robson, G. (2003). "Negotiating Their Way In: The Middle Classes, Gentrification and the Deployment of Capital in a Globalising Metropolis", *Urban Studies*, 40, 9, pp. 1791-1809.
- Castells, M., (1994). "European Cities, the informational society and the global economy", *New Left Review*, vol. 204, pp. 18-32.
- Chandler, A. (2000). *Comparative Public Administration*. London: Routledge.
- Chetty, S. & Agndal, H. (2008). "Role of Inter-organizational Networks and Interpersonal Networks in an Industrial District", *Regional Studies*, vol. 42.2, pp.175-187.
- Christoffersen, H. & Paldam, M. (2006). *Privatization in Denmark, 1980-2002*. <http://www.cepos.dk/uploads/media/Privatization.pdf>
Copenhagen, RUC's Forlag (Samfundslitteratur).
- Council of Europe (1995). «Size of municipalities, efficiency, and citizen participation», *Local and Regional Authorities in Europe*, No 56, pp 23-36
Strasbourg.
- Council of Europe (2004). Recommendation Rec(2004)12 of the Committee of Ministers to member states on the processes of reform of boundaries and/or structure of local and regional authorities
- Council of Europe (2005). Recommendation 164 (2005) on local and regional democracy in Denmark.
- Council of Europe, (1997). *Structure and operation of local and regional*

democracy, situation in 1997, Denmark.

Council of Europe/ CDLR report, (2001). Relationship between the size of local and regional authorities and their effectiveness and economy of their action.

Council of Europe/CDLR, Report on Definition and Limits of the Principle of Subsidiarity, No 55.

Council of Europe/CLRAE (2005). Explanatory Memorandum on local and regional democracy in Denmark [CG(12)3, part II].

Cowles, M. (2001). *Statistics in Psychology: A Historical Perspective*, Toronto: York University.

Crook, R. C. (1994). "Four Years of Ghana District Assemblies in operation: decentralization, democratization and administrative performance", *Public Administration and Development*, vol. 14, pp. 339-364.

Danish Government (2006). *Denmark's National Reform Programme, First progress report, Contribution to EU's Growth and Employment Policy (Lisbon Strategy)*.

Davis, M. (1999). *Ecology of Fear: Los Angeles and the Imagination of Disaster*. New York: Vintage Books.

Davis, M. (2004). "Planet of Slums. Urban involution and the informal proletariat", *New Left Review*, vol. 26, pp. 5-34.

Davis, M. (2006). *Planet of Slums*. London, New York:Verso.

Davoudi, S. (2003). "Polycentricity in European Spatial Planning: From an Analytical Tool to a Normative Agenda", *European Planning Studies*, vol. 11, no.8, pp. 979-999.

Dickinson, R. (1961). *The West European City*. London: Routledge and Kegan Paul Limited.

Edel, M. (1981). "Capitalism, accumulation and the explanation of urban phenomena", in Dear M. & Scott A. (eds), *Urbanization & Urban Planning in Capitalist Society*. London, New York: Methuen.

Enemark, S. (2006). "Land Management and Means of Planning Control", Presentation at the 38th National Congress of *Ordre des Geometres Experts OGE - Administration between Regulation and Freedom*. Saint-Malo, France, 14-16 June 2006.

- Esping Andersen, G. (1990). *The three worlds of Welfare Capitalism*. Cambridge: Polity Press.
- Esping Andersen, G. (1996). *Welfare States in Transition, National Adaptations in Global Economies*, Sage Publications.
- Esping Andersen, G. (2003). *Why We Need a New Welfare State*, Oxford University Press.
- Featherstone, K. & Papadimitriou, D. (2008). *The limits of Europeanization Reform Capacity and Policy Conflict in Greece*. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.
- Ford, L. (2003). *America's New Downtowns: Revitalization or Reinvention?* Baltimore. London: The Johns Hopkins University Press.
- Fraser, D. (1968). *Village Planning in the Primitive World*. New York: George Braziller.
- Freeman, L. (2006). *There goes the Hood*. Philadelphia: Temple University Press.
- Friedman, T., (2005). *The World is flat: a brief history of the globalised world in the twenty-first century*. London: Farrar, Straus & Giroux.
- Friedmann, J. (1986). "The world city hypothesis", *Development and Change*, 17 (1), pp. 69-83.
- Friedrichs, J. (1988). "Large Cities in Eastern Europe", in Dogan, M. & Kasarda, J. (ed.), *The Metropolis Era: Volume 1. A World of Giant Cities*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage.
- Garner, J. (1984). *The Model Company Town*, The University of Massachusetts Press, Amherst
- Giuliano, G. (1998). "Information Technology, Work Patterns and Intrametropolitan Location: A Case Study", *Urban Studies*, vol. 35, no 7, pp. 1077- 1095.
- Gjerding, N. A. (2005). *The Danish structural reform of government*. Mimeo.
- Gladstone, F. (1976). *The Politics of Planning*. London: Temple Smith.
- Gordon, I. & McCann, P. (2000). "Industrial Clusters: Complexes, Agglomeration and/or Social Networks?", *Urban Studies*, vol. 37, no3, pp. 513-532.
- Greve, C. (2003). "Public-Private Partnerships in Scandinavia", *International Public Management Review*, vol 4 (2) pp.59-69.
- Hagget, P. (2001). *Geography. A Global Synthesis*. Essex: Prentice Hall.
- Hall, P. (1966). *The World Cities*. London: Heinemann.

Hall, P. (1997). "Modelling the Post-Industrial City", *Futures*, vol. 29, no. 4/5, pp. 311-322.

Hambleton, R. & Gross, J. S. (2007). *Governing cities in a global era: urban innovation, competition and democratic reform*. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan.

Hamilton, D., Miller D. & Paytas, J. (2004). "Exploring the horizontal and vertical dimensions of the governing of metropolitan regions", *Urban Affairs Review*, vol. 40, no. 2, pp. 147.

Hardoy, J. (1968). *Urban Planning in Pre-columbian America*. New York: Georg Brazillier publ.

Hartman, G. (1950). "The Central Business District – A study in urban geography", *Economic Geography*, vol. 26, no. 4, pp. 237-244.

Harvey, D. (1989). "From managerialism to entrepreneurialism: the transformation of governance in late capitalism", *Geografiska Annaler*, vol. 71B, pp. 3-17.

Harvey, D. (1996). *Justice, Nature & the Geography of Difference*. Malden, Oxford, Carlton: Blackwell.

Harvey, D. (2001). *Spaces of capital: towards a critical geograghy*. Edinburg University Press.

Harvey, D., (2005), *Spaces of neoliberalization: towards a theory of uneven geographical development*. Germany.

Hayward, J. (1998). *Governing France: The one and Invisible French Republic* (2nd edn), London.

Healey, P., Cameron, S. J., Davoudi, S., Graham, S. & Madaripour, A. (1996). *Managing Cities. The new urban Context*. London: John Wiley.

Held, D. & McGrew, A. (2005). *Governing Globalization, Power, Authority and Global Governance*. Cambridge: Polity Press.

Held, D. (1993). "Democracy, the Nation State and the Global System" in Held, D. (ed), *Political Theory Today*. Cornwall, Great Britain: T.J.Press, Padstow.

Hirst, P. & Thomson, G. (1996). *Globalization in Question: The International Economy and Possibilities of Governance*. Cambridge: Polity Press.

United Nations Development Program (2004). *Decentralised Governance for*

Development: a Combined Practice Note on Decentralization. Local Governance and Urban and Rural Development.

Viner, J. (1991). *Essays on the Intellectual History of Economics*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

Weber, M. (1966). *The City*. Glencoe: The free press corp.

Wigren, R. & Wilhelmsson, M. (2007). "Housing Stock and Price Adjustments in 12 West European Countries between 1976 and 1999", *Housing, Theory and Society*, 24:2, pp. 133-154.

William J.V.Nell (2004) : "Urban Planning And Cultural Identity".

Wolch, J. (2005). "From Global to Local: The Rise of Homelessness in Los Angeles during the 1980s", in Fyfe, N. & Kenny, J. (eds), *The Urban Geography Reader*. New York: Routledge.

Benevolo, L. (1997). *Η Πόλη στην Ευρώπη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Bookchin, M. (1996). *Τα Όρια της Πόλης*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Burgel, G., Αθήνα, η ανάπτυξη μίας μεσογειακής πρωτεύουσας. Εξάντας, Αθήνα 1976

Carnoy, M. (1990). *Κράτος και Πολιτική Θεωρία*, Αθήνα: Οδυσσέας.

Chevallier, J. (1993). *Διοικητική Επιστήμη*, Αθήνα: Σάκκουλας.

Downs, A. (1997). «Οικονομική Θεωρία της Δημοκρατίας.» Αθήνα: Παπαζήσης.

Gellner, E. (1996). *Η Κοινωνία των Πολιτών και οι Αντίπαλοί της*. Συνθήκες ελευθερίας. Αθήνα: Παπαζήσης.

Harvey, D. (1995). «Τα γεωπολιτικά του καπιταλισμού», στο Γεωργούλης, Δ. (επιμ.), *Κείμενα στη Θεωρία και στην Εφαρμογή του Πολεοδομικού Σχεδιασμού* (σσ. 157-186). Αθήνα: Παπαζήση.

Hobsbawm, E. J., *Η εποχή του κεφαλαίου 1848-1875*, (μετάφρ. Δ. Κούρτοβικ), Αθήνα, 1994.

JACQUES PINARD. « Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ», ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΤΒΑ.

L.BIANCO, J.M. DOMENACH, R.DUMONT, K.ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ, J.MINCES, E.MUREN (1984) «ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ;» , K.ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ : «ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ» ΚΑΙ ΤΗΝ «ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ»».

Lenk, K. (1990). *Πολιτική Κοινωνιολογία*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

- Macpherson, C. B. (1η 1986, 2η 1994). Η ιστορική πορεία της φιλελεύθερης δημοκρατίας. Αθήνα: Γνώση.
- Meny, Y. (1996). Συγκριτική Πολιτική, τόμοι 2. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Miaille, M. (1983). Το Κράτος του Δικαίου. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Morgenthau, H., Η αποστολή μου στην Ελλάδα (μτφρ.Σήφης Κασεσιάν), Τροχαλία, Αθήνα 1994.
- PAUL KNOX, STEVEN PINCH : «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ». ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΒΒΑΛΑΣ.
- Βλαστός, Θ. & Αθανασόπουλος, Κ. (2009). «Εμπόδια για τη συμμετοχή των κατοίκων στους σχεδιασμούς βιώσιμης κινητικότητας. Η περίπτωση του τραμ στην Αθήνα», Αειχώρος – πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, τόμος 5, τεύχος 2, Νοέμβριος 2006, σσ. 4-25.
- Βλαστός, Θ. & Μηλάκης, Δ. (2006). Πολεοδομία vs Μεταφορές – από την απόκλιση στη σύγκλιση. Αθήνα. Παπασωτηρίου.
- Βλαστός, Θ. & Χρονόπουλος, Γ. (2007). «Τα εμπόδια στο περπάτημα. Ποσοτική αποτίμηση στην περίπτωση της Αθήνας», Δίκαιο και Περιβάλλον, τεύχος 39 (1).
- Βλαστός, Θ. (1997). Κυκλοφοριακός Σχεδιασμός προς τη Βιώσιμη πόλη, Μέρος Δ΄ στο Α. Αραβαντινός, Πολεοδομικός Σχεδιασμός. Για μια βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου. Αθήνα: Συμμετρία.
- Βλαστός, Θ. (2004). «Η ανθρώπινη κλίμακα στον κυκλοφοριακό σχεδιασμό στην εποχή της παγκοσμιοποίησης των μεταφορών», Οικοτοπία, τεύχος 29, σσ. 30-33.
- Βλαστός, Θ. (2007). «Αθήνα vs “Αθηναίων”. Απόπειρα ερμηνείας συμπεριφορών» στο Στ. Τσέτσης (επίμ.), Ένα μέλλον για την ελληνική πόλη – προς μια ανατροπή της παθογένειας του αστικού φαινομένου στον Ελλαδικό χώρο (σσ. 297-308). Αθήνα: Οκτάγωνο.
- Βλαστός, Θ. (2011). «Βιώσιμος κυκλοφοριακός σχεδιασμός και οι πραγματικές ανατροπές για τη σημερινή ελληνική πόλη. Η περίπτωση του κέντρου της Αθήνας. Προτάσεις και απαραίτητα συνοδευτικά έργα», στην ιστοσελίδα <http://www.dianouleusi.eliamer.gr/> του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής - ΕΛΙΑΜΕΠ στην ενότητα Μετάβαση σε μια πράσινη Ελλάδα – Οικιστική πολιτική – Αστικός σχεδιασμός και κινητικότητα.

Φουσέκη Σ., "Από τη βιομηχανική πόλη στην αποβιομηχανοποίηση. Ελληνικές και ευρωπαϊκές βιομηχανοπόλεις. Δημιουργία σύγχρονου μοντέλου βιομηχανικής πόλης." Διπλωματική Εργασία, ΣΑΤΜ, ΕΜΠ. 2014.

Φώτης, Γ. (2009). Διάλογοι για το σχεδιασμό του χώρου και την ανάπτυξη. Αθήνα: Κριτική.

Φώτης, Γ. Ν. (2002). «Χωρική Ανάλυση: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις». Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Βόλος.

Χαραλάμπης, Δ. (1998). Δημοκρατία και Παγκοσμιοποίηση. Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα.

Χλέπας, Ν. (1999). Η Τοπική Διοίκηση στην Ελλάδα. Ο διαλεκτικός ανταγωνισμός της.